

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

на тему: Напрями активізації інноваційної діяльності підприємства, на прикладі
ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

Виконав(ла): студент(ка) IV курсу, групи БМс-41
спеціальності 073 Менеджмент

(шифр і назва спеціальності)

(підпис)

Новий В. В.

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Машлій Г.Б.

(прізвище та ініціали)

Нормоконтроль

(підпис)

Мосій О. Б.

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

Сороківська О. А.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(підпис)

Островська Г. Й.

(прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)

Кафедра менеджменту та адміністрування
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Сороківська О.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«21» лютого 2026 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня бакалавра
(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

студенту Новому Віктору Володимировичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи Напрями активізації інноваційної діяльності підприємства, на прикладі ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

Керівник роботи Машлій Галина Богданівна, к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від «21» лютого 2026 року № 4/9-37

2. Термін подання студентом завершеної роботи 4 червня 2026 р.

3. Вихідні дані до роботи Статут товариства, баланси, звіти про фінансові результати, дані виробництва продукції, калькуляції, інші документи діяльності підприємства

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ

Розділ 1. Теоретичні засади інноваційної діяльності підприємства

Розділ 2. Аналіз інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

Розділ 3. Шляхи розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

Розділ 4. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці. Висновки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

Аналіз майна ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК». Переваги комплексу вертикального вирощування зелені. Основні показники діяльності. Фондовіддача та фондомісткість продукції. Ключові фактори успіху ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у сфері реалізації проєкту будівництва нової сучасної гідропонної теплиці. Переваги використання рафт-системи в інноваційній діяльності. Кошторис капітальних витрат. Структура прогнозних операційних витрат. Розрахунок прогнозного чистого доходу. Розрахунок прогнозних фінансових результатів. Показники економічної ефективності проєкту вирощування зелені у пропонуваній гідропонній теплиці. Основні чинники впливу на цифровізацію ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК». Напрями цифровізації тепличного господарства ТОВ.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Безпека життєдіяльності, основи охорони праці	Окіпний І.Б., к.т.н., доцент		

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	березень 2026 р.	виконано
2	Розділ 1 Теоретичні засади інноваційної діяльності підприємства	березень 2026 р.	виконано
3	Розділ 2 Аналіз інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»	квітень 2026 р.	виконано
4	Розділ 3 Шляхи розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»	травень 2026 р.	виконано
5	Розділ 4 Безпека життєдіяльності, основи охорони праці	червень 2026 р.	виконано
6	Висновки	червень 2026 р.	виконано
7	Бібліографія	червень 2026 р.	виконано

Студент

(підпис)

Новий В. В.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Машлій Г.Б.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Новий В. В. Напрями активізації інноваційної діяльності підприємства, на прикладі ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

Кваліфікаційна робота бакалавра: 70 сторінок, 18 рисунків, 12 таблиць, 26 літературних джерел.

Об'єкт дослідження – стан інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».

Предмет дослідження - процес впровадження інновацій у діяльності підприємства.

Мета роботи - розроблення шляхів активізації інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».

Методи дослідження: системного підходу, фінансового аналізу, синтезу, графічний, спостереження, порівняння.

У роботі досліджено шляхи розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК». Зокрема, внесено пропозиції щодо доцільності реалізації проекту будівництва нової сучасної гідропонної теплиці на основі використання енергоефективних технологій вирощування продукції, а також викладено перспективні напрями цифрового розвитку ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».

Результати кваліфікаційної роботи можуть бути впроваджені у діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність підприємства, види інновацій, принципи інноваційної діяльності, цифровізація.

SUMMARY

Noviy V. V. Directions for intensifying the enterprise's innovation activity (case study: LLC «GREEN WAVE ORGANIC»).

Bachelor's qualification work: 70 pages, 18 figures, 12 tables, 26 literary sources.

The object of the study is the state of innovation activity of LLC «GREEN WAVE ORGANIC».

The subject of the study is the process of implementing innovations in the activities of the enterprise.

The aim of the work is to directions for intensifying the innovation activity of LLC «GREEN WAVE ORGANIC».

Research methods are system approach, financial analysis, synthesis, graphic, observation, comparison.

The work explores the ways to develop the innovation activity of LLC «GREEN WAVE ORGANIC». In particular, proposals are made regarding the feasibility of implementing the project to build a new modern hydroponic greenhouse based on the use of energy-efficient technologies for growing products, and promising areas of digital development of LLC «GREEN WAVE ORGANIC» are outlined.

The results of the qualification work can be implemented in the activities of LLC «GREEN WAVE ORGANIC».

Keywords: innovations, innovative activity of the enterprise, types of innovations, principles of innovative activity, digitalization.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1 Сутність інноваційної діяльності підприємства.....	9
1.2 Теоретичні засади та основні етапи організації інноваційної діяльності підприємства.....	14
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».....	19
2.1 Загальна характеристика функціонування товариства.....	19
2.2 Оцінювання інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».....	28
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».....	36
3.1 Проект будівництва сучасної гідропонної теплиці на основі використання енергоефективних технологій вирощування продукції.....	36
3.2 Перспективні напрями цифрового розвитку ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».....	50
РОЗДІЛ 4 БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	56
4.1 Вплив діяльності людини на довкілля.....	59
4.2 Проведення інструктажів з охорони праці.....	59
ВИСНОВКИ.....	64
БІБЛІОГРАФІЯ.....	67

ВСТУП

Актуальність теми роботи. Сучасні умови господарювання роблять необхідним забезпечення активізації інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, що є однією з основних передумов для забезпечення підвищення ефективності функціонування і забезпечення зростання їх конкурентоспроможності. Процеси швидкого розвитку технологій, посилення рівня конкуренції, а також здійснення цифрової трансформації економіки вимагають активного впровадження нових методів управління та прийняття ефективних рішень. Завдяки активізації інноваційної діяльності підприємство отримує змогу досягнути зниження витрат виробництва, підвищення продуктивності праці й покращення використання наявних ресурсів. Впровадження інновацій відкриває компанії можливість модернізувати виробничі процеси, а також автоматизувати операції, а також зміцнити її ринкові позиції.

Об'єкт дослідження – стан інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».

Предмет дослідження - процес впровадження інновацій у діяльності підприємства.

Мета роботи - розроблення шляхів активізації інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».

Завдання дослідження, що впливають з її мети:

- розкрити сутність інноваційної діяльності підприємства;
- висвітлити теоретичні засади та основні етапи організації інноваційної діяльності підприємства;
- дослідити особливості функціонування досліджуваного підприємства;
- провести оцінювання інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»;
- викласти пропозиції щодо активізації інноваційної діяльності

підприємства.

Методи дослідження: системного підходу, фінансового аналізу, синтезу, графічний, спостереження, порівняння.

Інформаційна база дослідження включає наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених у сфері інноваційної діяльності підприємств, статистичних та аналітичних публікацій, які стосуються ведення тепличного бізнесу та перспективних напрямів його інноваційного розвитку, а також документи фінансової звітності й операційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».

Практичне значення результатів роботи полягає у можливості впровадження проекту будівництва сучасної гідропонної теплиці на основі використання енергоефективних технологій вирощування продукції, а також подальшого розвитку цифровізації ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність інноваційної діяльності підприємства

Інноваційна діяльність компанії виступає основою зміцнення її позиції на ринку, що спостерігається в умовах жорсткої конкуренції. Вона спрямована на забезпечення сталого економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності підприємства та виробленої ним продукції чи послуг. Термін «інновація» означає нововведення, що стосуються виробничої, фінансової, управлінської та інших сфер, втілення яких забезпечує суспільний прогрес, а також покращення ефективності виробництва. Розробка та впровадження інновацій є результатом здійснення розробок, що базуються на наукових дослідженнях і спрямовані на удосконалення виробничих процесів [1].

Науковець Крилов Д. відмічає, що інноваційна діяльність відноситься до специфічних і складних видів діяльності. Її багатогранність зумовлена тим, що вона включає у себе досить широкий спектр різноманітних напрямів діяльності компанії та сфер діяльності людини, при цьому синтезуючи інноваційні процеси, які можуть стосуватися як у виробничої, так і невиробничої сфер. Вище згаданий дослідник вважає, що інноваційна діяльність передбачає здійснення науково-дослідного процесу, що спрямований на створення, впровадження інновацій задля їх подальшого використання в компанії чи ефективної реалізації на ринку (зовнішньому або внутрішньому). Інноваційна діяльність підприємства при цьому передбачає проведення науково-дослідних робіт (прикладних, пошукових чи фундаментальних); здійснення проектних, техніко-технологічних і дослідно-конструкторських розробок; проведення діяльності щодо опанування новацій, а також реалізацію інновацій. Здійснення інноваційної діяльності на підприємстві – це синтез технологій, технік,

організаційних структур, галузей їх використання у процесі виробництва товарів і послуг тощо [2].

У результаті аналізу наукової літератури, присвяченої питанням інноваційної діяльності підприємства, Криловим Д. виділено три основні підходи щодо її розуміння:

1) процес, націлений на розробку інновацій, а також впровадження результатів, отриманих у ході наукових досліджень, у практичну діяльність підприємства;

2) система, метою якої є комерційне використання інновацій, що здійснюється для отримання прибутку компанії, а також зростання її конкурентоспроможності та яка у собі поєднує різноманітні аспекти дій (науково-дослідні, організаційні, маркетингові, технологічні, комерційні, фінансові та інші);

3) діяльність, яка полягає у практичному використанні результатів, одержаних у ході наукового й техніко-технологічного пошуку, спрямованих на задоволення потреб суспільства, що постійно зростають [2].

Дослідник Ткаченко П.В. дає визначення інноваційної діяльності підприємства як комплексу дій наукового, організаційного, технологічного, фінансового та комерційного характеру, що спрямовані на реалізацію інновацій компанії задля максимізації її прибутку [3].

Радинський С.В. зазначає, що інноваційна діяльність – це невід'ємна складова виробничо-господарської діяльності компанії, що є зорієнтованою на оновлення та удосконалення її організаційно-економічних відносин і виробничих сил. При цьому дослідник зауважує, що ця діяльність спрямована на здійснення пошуку, розроблення і впровадження результатів наукових досліджень, що виявляється у створення та виготовленні нового чи удосконаленого продукту, процесу, послуги для отримання прибутку. Досягнення мети інноваційної діяльності вимагає здійснення пошуку нових можливостей і способів більш раціонального використання наявних ресурсів, а також впровадження найновіших досягнень з метою задоволення потреб

споживачів. Важливо відмітити, що інноваційна діяльність відзначається комплексним, системним характером, охоплюючи такі види робіт як пошук ідей, патентів, ліцензій, кадрів, інженерно-технічну діяльність, організацію дослідницької роботи та ін., тобто вона охоплює комплекс відносин, що формуються у сфері досліджень, виробництва, споживання, обміну [6].

Види інновацій, що впроваджуються у процесі здійснення інноваційної діяльності підприємств, наведено на рис. 1.1.

Рисунок 1.1 - Види інновацій, що впроваджуються у процесі інноваційної діяльності підприємств (сформовано на основі [4])

Так, дослідник Чумак Л.Ф. до вище згаданих видів інновацій відносить:

- продуктові інновації, впровадження яких передбачає імплементацію послуг або товарів, що є новими для існуючого ринку чи якісно покращених;
- процесні інновації, сутність яких передбачає впровадження нових чи значно покращених способів виготовлення або доставки продукції;
- організаційні інновації, що передбачають впровадження у діловій

практиці підприємства нових організаційних методів (зокрема, зовнішніх зв'язків та організації робочих місць);

- маркетингові інновації (реалізацію нових методів маркетингу, зокрема, внесення значних змін до дизайну чи пакування продукту, його просуванні на ринок, розміщенні тощо) [4].

Науковець Радинський С.В зазначає, що розрізняють наступні основні види інновацій: товарні, технологічні, ринкові, маркетингові, організаційно-управлінські, економічні, юридичні (правові), соціальні й екологічні інновації. Поряд із цим а ступенем новизни виділяють:

- поліпшувальні інновації, які дають змогу реалізувати інноваційний потенціал базової інновації і передбачають поширення та вдосконалення базових поколінь техніки, створення нових моделей машин, матеріалів, покращення параметрів продукції, що виробляється;

- базові інновації, що передбачають появу нових способів виробництва або раніше невідомого продукту, дають імпульс чи започатковують розвиток нової галузі;

- псевдоінновації, які відзначаються дуже незначними змінами, які торкаються виробництва попередніх виробів і швидше виступають проявами моди або реклами [6, с. 19].

Впровадження у діяльності підприємства інновацій створює передумови для значного зростання обсягу одержаного прибутку, підвищення рівня конкурентоспроможності й ефективного функціонування компанії. Проте здійснення інноваційної діяльності вимагає створення необхідного для цього середовища. Саме тому є важливим дослідження впливу основних чинників, що формують передумови активізації інноваційної діяльності компанії. Адже шляхом впливу на них виникає можливість регулювання динаміки продукування інновації, а також забезпечення достатнього рівня правильності очікувань різноманітних учасників цього процесу.

Чинники впливу на інноваційну діяльність, які були виокремлені науковцем Захаркіним О.О., зображені на рис. 1.2.

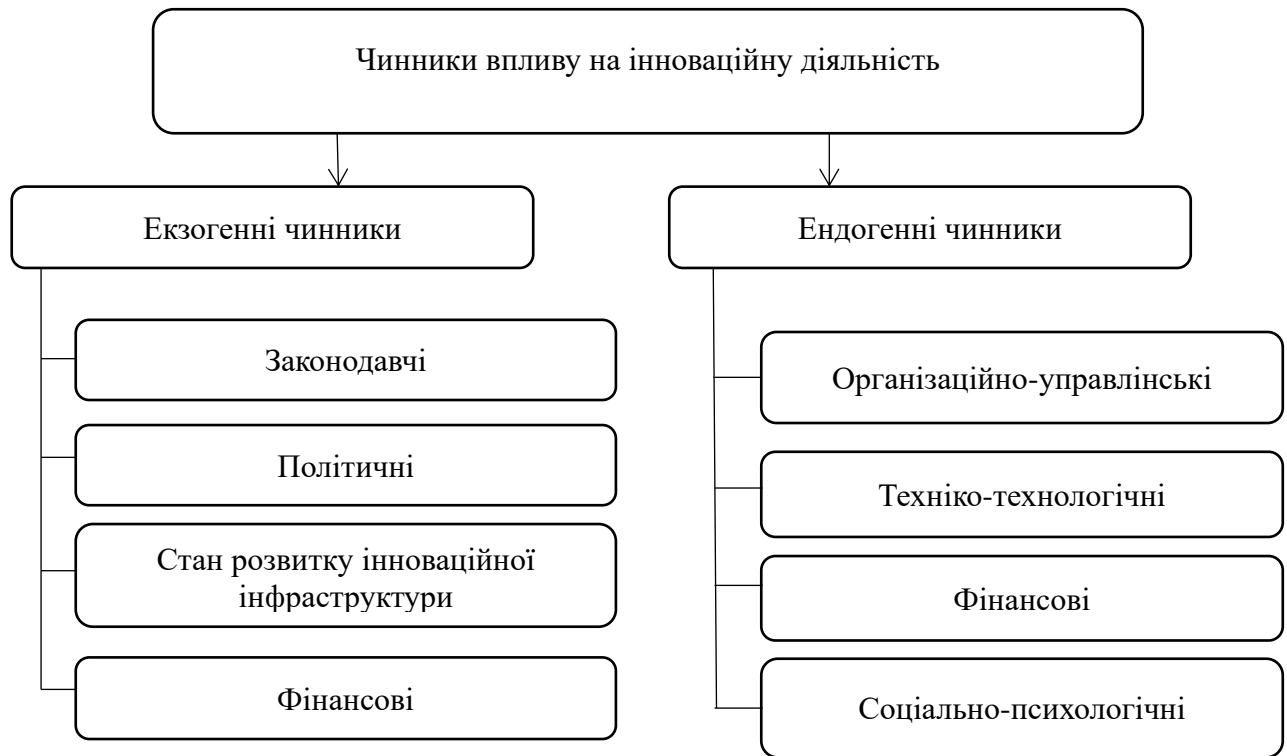

Рисунок 1.2 - Чинники впливу на інноваційну діяльність [7]

Активізація розвитку інноваційної діяльності вітчизняних підприємств вимагає формування комплексу заходів, ключовими серед яких, на думку вчених, є швидке оновлення матеріально-технічної бази підприємств, що здійснюють свою діяльність у стратегічно важливих галузях; розроблення дієвого механізму державного стимулювання інновацій шляхом впровадження податкових або інших пільг; формування належної інноваційної інфраструктури, а також налагодження дієвих зв'язків між безпосередньо виробництвом і наукою тощо [7].

Досягнення ефективності інноваційної діяльності компанії зумовлює необхідність її відповідності певним властивостям, зокрема:

- трансформація новації або ідеї в технологічно чи організаційно нові, а також модернізовані послуги, товари;
- представлення нових або удосконалених товарів, послуг на ринку;
- використання комерційної основи інноваційної діяльності [2].

До характерних рис інноваційної діяльності на підприємства, що зумовлюють складність її впровадження, можна віднести:

- циклічність, яка виявляється у тому, що впровадження одного нововведення породжує необхідність у нових;
- високий ступінь ризикованості;
- неможливістю заздалегідь точно передбачити результат;
- багатогранність і невизначеність імовірних шляхів досягнення поставленої мети та місії;
- неможливість забезпечити достовірне планування інноваційної діяльності, врахування прогнозів й очікувань;
- необхідність подолати опір як у сфері інтересів зацікавлених учасників, так і в сфері економічних відносин [2].

1.2 Теоретичні засади та основні етапи організації інноваційної діяльності підприємства

Ефективній організації інноваційної діяльності компанії належить ключова роль у процесі забезпечення її високої конкурентоспроможності та довгострокового розвитку. Завдяки їй досягається:

- забезпечення розвитку підприємства шляхом створення необхідних передумов для створення нових продуктів, послуг і технологій;
- оптимізація використання трудових, матеріальних, фінансових ресурсів підприємства;
- зміцнення позицій на ринку;
- швидке реагування на зміни технологічних трендів та ринкових умов господарювання;
- створення бази для постійного удосконалення формування інноваційного потенціалу компанії.

Серед завдань, що ставляться у ході інноваційної діяльності підприємства, виділяються наступні:

- нарощування його інноваційно-економічного потенціалу;
- максимізація прибутку компанії у довгостроковій перспективі;
- забезпечення економічної безпеки та фінансової стійкості підприємства;
- зростання ринкової вартості підприємства, збільшення його фінансових активів;
- розвиток корпоративної культури підприємства;
- розвиток людського капіталу згідно із вимогами сьогодення (неперервна освіта працівників, зростання їх кваліфікації тощо) [2].

Важливим є застосування раціональних принципів організації інноваційної діяльності підприємства, що здатне сприяти формуванню системної і ефективно керованої основи для процесів створення, впровадження, комерціалізації нововведень. Основні принципи організації інноваційної діяльності фірми, виокремлені науковцем Кутас О., наведені на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 - Основні принципи організації інноваційної діяльності фірми
(сформовано на основі [1])

Зокрема, до них віднесено наступні принципи:

- системності інноваційної діяльності, яка виявляється у наявності чітко визначених функцій, а також виконавців і взаємодії між ними;
- цільової орієнтація, що виявляється у тому, що організація інноваційної діяльності повинна забезпечувати безперервний перебіг інноваційного процесу;
- адаптивності, що найбільш правильно відображає вплив різних чинників на процеси створення інновацій;
- економічності - організація інноваційної діяльності має забезпечувати оптимальну результативність інноваційного процесу, що досягається шляхом підвищення конкурентоспроможності продукції, скорочення інноваційного циклу, своєчасного реагування на нові запити споживачів та ін.;
- ієрархічності - забезпечення ієрархічної взаємодії, що забезпечується між усіма елементами інноваційної діяльності на різних рівнях системи;
- оптимального поєднання відповідальності й повноважень, якими володіють підрозділи підприємства [1].

Квасницька Р. С. й Ардашкіна Н. С. зазначають, що до принципів інноваційної діяльності підприємства слід віднести:

- гнучкості, який передбачає, що під нову ідею відбувається створення самостійної інноваційної структури;
- пріоритетності інновацій над традиційним виробництвом;
- комплексності, що передбачає, що кардинальні інновації, як правило, викликають сукупності супутніх незначних нововведень;
- економічності інноваційного виробництва, яка полягає у досягненні підприємством комерційного успіху [5].

Застосування раціональних принципів, що мають бути покладені в основу інноваційної діяльності підприємства, створює низку позитивних наслідків. Зокрема, це забезпечує узгодженість інноваційної діяльності компанії з її стратегічними цілями, дозволяючи спрямовувати інновації не хаотично, а згідно із довгостроковими пріоритетами розвитку, підвищуючи ринкову стійкість підприємства. Дотримання раціональних принципів підвищує якість управління

інноваційними процесами, адже при цьому забезпечується контрольованість, прозорість управлінських рішень та можливість своєчасного їх коригування. Окрім того, такі принципи сприяють досягненню активізації творчого потенціалу персоналу організації та розвитку її інноваційної культури, створюючи сприятливе середовище для генерування нових ідей та підтримуючи безперервність інноваційного процесу. Отже, раціональні принципи - це фундамент ефективної інноваційної діяльності, який сприяє сталому розвитку підприємства.

Основні етапи, що супроводжують процес організації інноваційної діяльності підприємства, зображені на рис. 1.4.

Рисунок 1.4 - Основні етапи, що супроводжують організацію інноваційної діяльності підприємства (на основі джерела [2])

Система заходів, спрямованих на реалізацію інноваційного розвитку підприємства, наведена на рис. 1.5.

Рисунок 1.5 - Система заходів, спрямованих на реалізацію інноваційного розвитку підприємства (сформовано автором на основі джерела [8])

Роль системи заходів, спрямованих на реалізацію інноваційного розвитку підприємства, полягає у забезпеченні узгодженого, цілеспрямованого й ефективного впровадження інновацій у різноманітні сфери діяльності суб'єкта господарювання. Вона виступає у ролі важливого інструменту забезпечення підвищення ефективності діяльності підприємства, зростання вартості бізнесу та досягнення довгострокових конкурентних переваг.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

2.1 Загальна характеристика функціонування товариства

Товариство з обмеженою відповідальністю «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» (скорочено - ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК») має код ЄДРПОУ 41846114. Воно було зареєстроване 03 січня 2018 року. Це підприємство - юридична особа, яка набула своїх прав й обов'язків із дня його державної реєстрації.

Місце розташування цього товариства – Україна, місто Золочів Львівської області, вулиця Львівська, буд. 54.

ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» створене задля отримання прибутку, що досягається шляхом здійснення виробничої, торгівельної, комерційної, посередницької діяльності, а також виконання робіт, надання послуг, реалізації зовнішньоекономічної й інших видів діяльності. Також метою його діяльності є втілення економічних та соціальних інтересів його учасників.

Частка окремих засновників ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у структурі його капіталу:

- ТОВ «ЗЕЛЕНА ХВИЛЯ УКРАЇНА» - 50% статутного капіталу;
- Мартинишин Ілля Іванович – 25%;
- Маленчак Віктор Володимирович - 15%;
- ПП «УРОЖАЙ» - 10%.

Товариство «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» володіє правом займатися усіма видами діяльності, на які відсутня заборона у законодавстві України.

Основний вид діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» - це вирощування інших однорічних та дворічних культур (КВЕД 01.19).

Досліджуване товариство характеризується тим, що має самостійний баланс, а також відкриті рахунки в банківських установах, печатку з своїм найменуванням, а також володіє фірмовими бланками й іншими атрибутами, властивими юридичній особі. ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» від свого імені

може набувати майнові й немайнові права, укладати договори, здійснювати представництво інтересів юридичних, фізичних осіб (як українських, так й іноземних) на підставі виданих довіреностей, виступати позивачем і відповідачем, а також третьою чи іншою зацікавленою особою у судах.

Даний суб'єкт господарювання має право створювати дочірні підприємства, які наділені правом юридичної особи. Воно також може відкривати представництва й філії, затверджувати положення щодо їх діяльності.

Працевлаштування працівників ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» здійснюється на умовах трудових договорів (контрактів). Товариство самостійно має право встановлювати для них додаткові відпустки, а також надавати інші пільги, не заборонені чинним в Україні законодавством. Діяльність ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» відзначається його правом прийняття на роботу українських та іноземних спеціалістів на умовах трудових договорів (контрактів).

Досліджуване підприємство має можливість залучати для виконання необхідних робіт чи надання послуг фахівців у визначених галузях, зокрема, іноземних, на основі договору доручення, підряду або інших видів договорів. Оплата при цьому встановлюється за взаємною домовленістю сторін.

ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» може брати участь у зовнішньоекономічних відносинах, а також самостійно реалізовувати експортно-імпорتنі операції.

Досліджуване товариство володіє правом на недоторканість ділової репутації, інформацію, таємницю кореспонденції й інші особисті немайнові права. Воно самостійно забезпечує планування своєї господарської діяльності, а також соціального розвитку колективу. ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» також самостійно визначає ціни на свою продукцію.

Найвищим органом управління ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» виступають загальні збори його учасників. Ними можуть бути прийняті рішення із будь-якого питання, якщо в них взяти участь усі учасники даного товариства,

й усі вони погодилися на розгляд таких питань. Функції виконавчого органу управління виконує директор.

Організаційна структура управління ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» відображена на рис. 2.1.

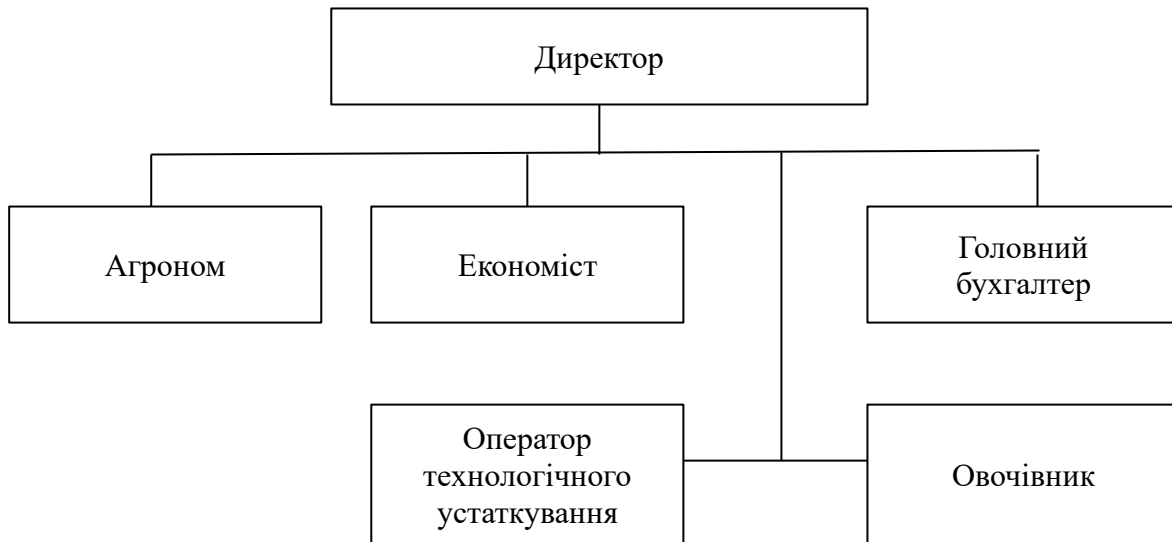

Рисунок 2.1 - Організаційна структура управління ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

Вона відноситься до структур лінійного типу й відзначається наявністю лінійних форм зв'язку, що виникають між різними ланками, виробленням управлінських дій однією ланкою управління – директором товариства, який концентрує у своїй діяльності комплекс функцій управління.

Для забезпечення діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» було сформовано статутний капітал у розмірі 500,0 тисяч гривень, до складу якого входять номінальні вартості часток учасників. Вкладу учасників товариства можуть бути виражені у грошовій формі, а також вигляді цінних паперів чи іншого майна. Слід зауважити, що товариство володіє правом змінювати величину свого статутного капіталу. Це може здійснюватися:

- за рахунок додаткових внесків учасників ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»;
- за рахунок нерозподілених прибутків, отриманих у результаті діяльності

товариства;

- за рахунок інших джерел, у використанні яких немає заборони з боку чинного вітчизняного законодавства.

Прийняття рішення щодо зміни розміру статутного капіталу ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» здійснюється загальними зборами учасників цього товариства.

Зростання статутного капіталу можливе тільки після внесення у повному обсязі вкладів усіма учасниками цього товариства.

Основними джерелами утворення майна ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» слугують:

- майно, що передане засновниками цього товариства у власність;
- добровільні внески, що здійснені юридичними, фізичними особами;
- продукція, яка була вироблена ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у ході господарської діяльності;
- кредитні ресурси (позики банків й інших кредиторів);
- доходи, що були отримані компанією від реалізації продукції і надання послуг;
- надходження, які отримані від здачі в оренду чи продажу майнових об'єктів або придбання майна інших господарських суб'єктів;
- інше майно;
- безоплатні внески.

Майно досліджуваного товариства є його власністю. ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» може виступати у ролі власника землі, споруд, машин, обладнання, будинків, засобів транспорту, інформації, наукових, конструкторських, технологічних розробок, а також інтелектуальної власності й іншого майна. Товариство здійснює по відношенню до свого майна будь-які дії, які не суперечать чинному законодавству України.

ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» володіє правами реалізації, передачі, здачі в оренду, обміну, надання у тимчасове користування безкоштовно чи у позику іншим суб'єктам господарювання, а також окремим громадянам майно, інші

матеріальні цінності, наукові розробки, інформацію, методики.

До складу майна ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» входять виробничі, невиробничі фонди й інші цінності, вартість яких відображена у його бухгалтерському балансі (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 - Аналіз майна ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» за 2023-2024 рр.
(тис. грн.)

Показники	2023 р.	2024 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне (%)
I. Необоротні активи				
Незавершені капітальні інвестиції	2062,2	1719,4	-342,8	-16,6
Основні засоби :	20256,3	18823,5	-1432,8	-7,1
первісна вартість	22050,9	22050,9	0	0
знос	-1794,6	-3227,4	-1432,8	79,8
Усього за розділом I	22318,5	20542,9	-1775,6	-8,0
II. Оборотні активи				
Запаси:	3714,0	3962,7	248,7	6,7
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	322,7	193,4	-129,3	-40,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	3531,3	6312,1	2780,8	78,7
Інша поточна дебіторська заборгованість	150,8	117,6	-33,2	-22,0
Гроші та їх еквіваленти	154,2	672,7	518,5	336,3
Інші оборотні активи	3024,3	276,1	-2748,2	-90,9
Усього за розділом II	10897,3	11534,6	637,3	5,8
Баланс	33215,8	32077,5	-1138,3	-3,4

Згідно даних табл. 2.1, загальна сума майна ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» станом на кінець 2024 рр. порівняно з 2023 р. зменшилася на 1 млн. 138,3 тис. грн., або на 3,4%. Зменшення такого важливого показника діяльності підприємства є негативним і слугує сигналом про втрату ним частини свого ресурсного потенціалу. У ході здійсненого аналізу нами було виявлено, що у 2024 році спостерігалось досить істотне скорочення вартості необоротних активів, а саме на 1 млн. 775,6 тис. грн., або на 8,0%. Дана тенденція потенційно знижує наявні у ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» виробничі можливості, вона може негативно відобразитися на конкурентоспроможності цього суб'єкта господарювання у довгостроковій перспективі.

Слід зауважити, що на таку тенденцію вплинули:

- скорочення вартості незавершених капітальних інвестицій на 342,8 тисяч гривень, або на 16,6%. Ця тенденція є позитивною і пов'язана із завершенням

будівництва теплиць;

- падіння величини вартості основних засобів даного товариства на 1 млн. 432,8 тисяч гривень, або на 7,1% під впливом його зносу.

Поряд з цим у 2024 році деяке зростання вартості оборотних активів – на 637,3 тисяч гривень, або на 5,8%. Це загалом говорить про підвищення рівня мобільності капіталу, наявного у підприємства, й нарощування вартості активів, що швидко здійснюють обіг в операційному циклі.

У ході дослідження було виявлено, що на зростання суми оборотного капіталу ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2024 р. до рівня 2023 року вплинули такі процеси:

- підвищення суми запасів з 3 млн. 714,0 тисяч гривень до 3 млн. 962,7 тис. грн., тобто на 248,7 тис. грн., або на 6,7%;

- зменшення суми дебіторської заборгованості за продукцію на 129,3 тис. грн., або на 40,1%. Це позитивне явище, оскільки говорить про зменшення відволікання грошових коштів товариства, що тимчасово знаходилися у розпорядженні його дебіторів, і сприяє забезпеченню покращення платіжної дисципліни покупців, а також реалізацію більш ефективної політики розрахунків з контрагентами. Загалом це сприяє деякому прискоренню оборотності коштів, зміцненню фінансової стійкості підприємства і зниженню рівня ризику можливого неповернення боргів;

- дуже істотне скорочення суми дебіторської заборгованості, яка виникла за розрахунками з бюджетом – із 3 млн. 531,3 тис. грн. до 6 млн. 312,1 тис. грн., тобто на 2 млн. 780,8 тис. грн., або на 78,7%. Це негативне явище, спричинене браком грошових коштів та нездатністю ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» своєчасно сплачувати свої зобов'язання перед бюджетом;

- падінням суми іншої поточної дебіторської заборгованості з 150,8 тис. грн. до 117,6 тис. грн., тобто на 33,2%, або на 22,0%, що є позитивним;

- деяким зростанням сум грошових коштів і їх еквівалентів - із 154,2 тис. грн. до 672,7 тис. грн., або на 518,5 тис. грн. (у 4,36 разів), яке спричинювало вплив у сторону підвищення ліквідності товариства, а також збільшення його платоспроможності. Збільшення вартості грошових активів ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» сприяє збільшенню рівня фінансової гнучкості цього підприємства, його здатності фінансування поточних витрат, своєчасного виконання зобов'язань і свідчить про позитивну тенденцію у сфері управління оборотним капіталом товариства;

- різким зменшенням величини інших оборотних активів – із 3 млн. 24,3 тис. грн. до 276,1 тис. грн., тобто на 2 млн. 748,2 тис. грн., тобто майже в 11 разів.

Ілюстрація динаміки основних складових активів ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» протягом 2023-2024 рр. у графічному вигляді відображена на рис. 2.2.

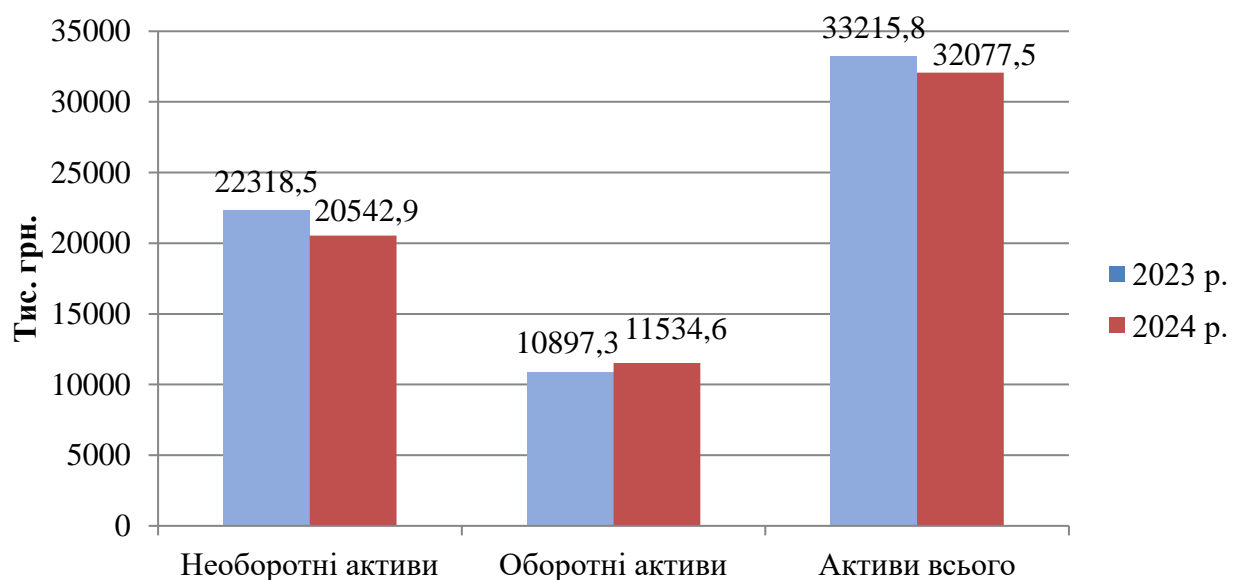

Рисунок 2.2 - Динаміка активів ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» протягом 2023-2024 рр.

Для оцінювання фінансового стану, а також ефективності його функціонування і перспектив розвитку важливим є аналізування структури майна досліджуваного підприємства. Зокрема, аналіз його структури (у відсотковому вираженні) дає змогу визначити рівень забезпечення товариства окремими видами ресурсів, що є необхідною складовою здійснення господарської діяльності. Дані щодо структури майна ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» за період 2023 - 2024 рр. подано в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 - Структура майна ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» за період 2023-2024 рр.

Показники	2023 р.	2024 р.	Відхилення абсолютне
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	6,2	5,3	-0,9
Основні засоби	61,0	58,7	-2,3
Усього за розділом I	67,2	64,0	-3,2
II. Оборотні активи			
Запаси	11,2	12,3	1,1
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1,0	0,6	-0,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками із бюджетом	10,6	19,7	9,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,4	0,4	-
Гроші та їх еквіваленти	0,5	2,0	1,5
Інші оборотні активи	9,1	1,0	-9,0
Усього за розділом II	32,8	36,0	3,2
Усього активів	100,0	100,0	-

Згідно даних табл. 2.2, необоротні активи склали у 2023 р. 67,2% від загальної суми майна товариства. У 2024 році їх частка знизилася до 64,0%. Частка оборотних активів ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2023 р. становила відповідно 32,8%, причому у наступному році спостерігалось її зростання до 36%. Слід зауважити, що у складі необоротних активів основна частка припадала на основні засоби (61,0 % усіх активів у 2023 р. та 58,7% - у 2024 р.).

У складі оборотних активів найбільший вплив на формування загальних активів у досліджуваному періоді мали:

- запаси підприємства з часткою 11,2% у 2023 р. та 12,3% у 2024 р. у сумі усіх активів;
- дебіторська заборгованість, що сформувалася за розрахунками із бюджетом (частка 10,6% у 2023 р. та 19,7% у 2024 р.);
- інші оборотні активи (частка 9,1% у 2023 р., яка у 2024 р. скоротилася до 1,0%). Дані аналізу динаміки капіталу ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Аналіз динаміки капіталу ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»
(тис. грн.)

Показники	2023 р.	2024 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне (%)
Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	500,0	500,0	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-15546,8	-20984,2	-5437,4	-35,0
Усього за розділом І	-15046,8	-20484,2	-5437,4	36,1
Поточні зобов'язання				
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	9863,6	2787,9	-7075,7	-71,7
розрахунками з бюджетом	6,4	26,3	19,9	310,9
розрахунками зі страхування	7,0	15,4	8,4	120,0
розрахунками з оплати праці	26,4	39,6	13,2	50,0
Інші поточні зобов'язання	38359,2	49101,6	10742,4	28,0
Усього за розділом ІІІ	48262,6	51970,8	3708,2	7,7
Баланс	33215,8	32077,5	-1138,3	-3,4

Аналізуючи дані табл. 2.3, можемо простежити, що на формування капіталу ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2023-2024 роках найбільше вплинуло:

- наявність значних сум нерозподіленого збитку, який за 2024 рік збільшився на 5 млн. 437,4 тис. грн., тобто на 35,9%;
- нарощування поточної кредиторської заборгованості за товари на 7 млн. 075,7 тисяч гривень, або на 71,7%;
- збільшення величини інших поточних зобов'язань на 10 млн. 742,4 тис. грн., або на 28,0%.

2.2 Оцінювання інноваційної діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» є українським виробником зелені, причому його діяльність базується на використанні інноваційних розробок. Дане підприємство пропонує споживачам на ринку широкий асортимент екологічно чистої продукції, що вирощується у власних вертикальних комплексах. Слід відмітити, що екологічна зелень є надзвичайно корисним продуктом, який насичений різноманітними вітамінами й мінералами та відзначається яскравим смаком і ароматом. Отримання такої продукції є можливим завдяки використанню компанією власної інноваційної розробки, що дає багато вигід для процесів виробництва й збуту, а також безпечність продукції.

До головних переваг вертикального комплексу відноситься те, що вирощування зелені відзначається абсолютною екологічністю, при цьому виникає змога скоротити кількість викидів забруднюючих шкідливих речовин у повітря. Це відбувається шляхом забезпечення теплом секторів, опалення яких здійснюється за рахунок спалення вуглеводнів. Акумуляована при цьому тепла енергія може використовуватися як для потреб бізнесу (системи опалювання комплексів), так для забезпечення потреб, які має місцева інфраструктура. Отже, ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» виконує свою екологічну місію, забезпечуючи бережливе ставлення до навколишнього середовища при дотриманні оптимальних показників для повноцінного росту й розвитку рослин. Такий підхід на 100% покриває не тільки потреби у тепловій енергії, але й дає можливість забезпечити великою кількістю тепла інші об'єкти, які нас оточують. У комплексах вертикального вирощування застосовуються унікальні технологічні процеси, які забезпечують безперервну оборотність у використанні води. Такий спосіб живлення рослин дозволяє заощадити на потребах у водних ресурсах і зберегти їх.

Вертикальні ферми ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК», що є авторською розробкою, виступають унікальною інноваційною розробкою, яка немає на ринку України аналогів та є безпрецедентною у даній сфері. Впровадження

найсучасніших технологій, прогресивних інженерно-технічних рішень у кілька разів перевищує можливості, які мають сучасні теплиці. Вертикальні ферми ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» дозволяють вирощувати рекордну кількість рослин на 1 кв. м. галузь, і це створює передумови для її виведення на новий, значно вищий рівень.

Вирощування досліджуваним товариством свіжої зелені здійснюється шляхом використання максимально автоматизованого процесу догляду за рослинами. Це допомагає не лише досягти швидкого дозрівання якісних і корисних продуктів, але й при цьому мінімізує вплив на кінцевий результат людського фактору й дозволяє значно заощадити вкладені кошти. Процес посадки й збору врожаю відбувається на підприємстві щоденно, незалежно від того, яка надворі пора року. Враховуючи, що своєчасне забезпечення населення високоякісними й смачними продуктами харчування є надзвичайно актуальним, ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» ставить за мету розроблення систем, що дозволяють впровадити сучасні методи вирощування рослин. Зокрема, розроблені комплекси вертикального вирощування є унікальними системами, здатними працювати при наявності різних кліматичних умов.

Помісячна динаміка реалізації продукції ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» за 2024 р. зображена на рис. 2.3.

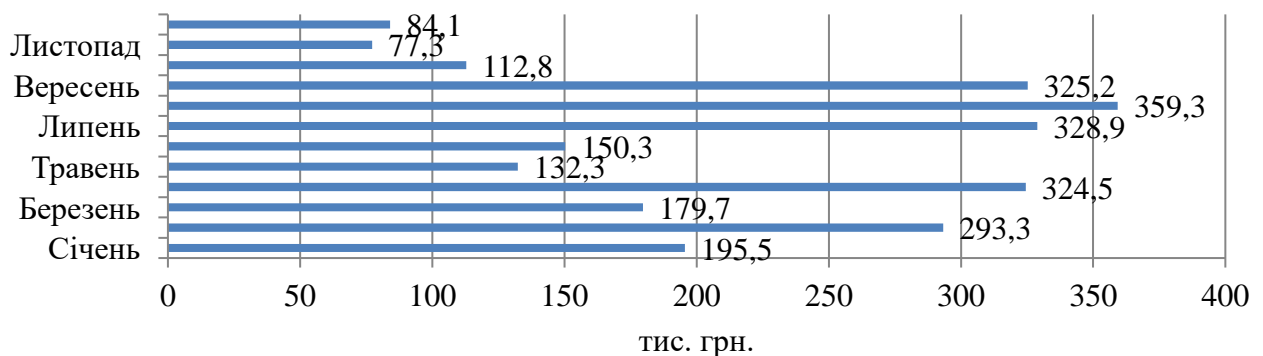

Рисунок 2.3 – Динаміка реалізації продукції ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» за 2024 р. (тис. грн.)

До переваг комплексу вертикального вирощування зелені, що

впроваджений ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК», відносяться наведені на рис. 2.4.

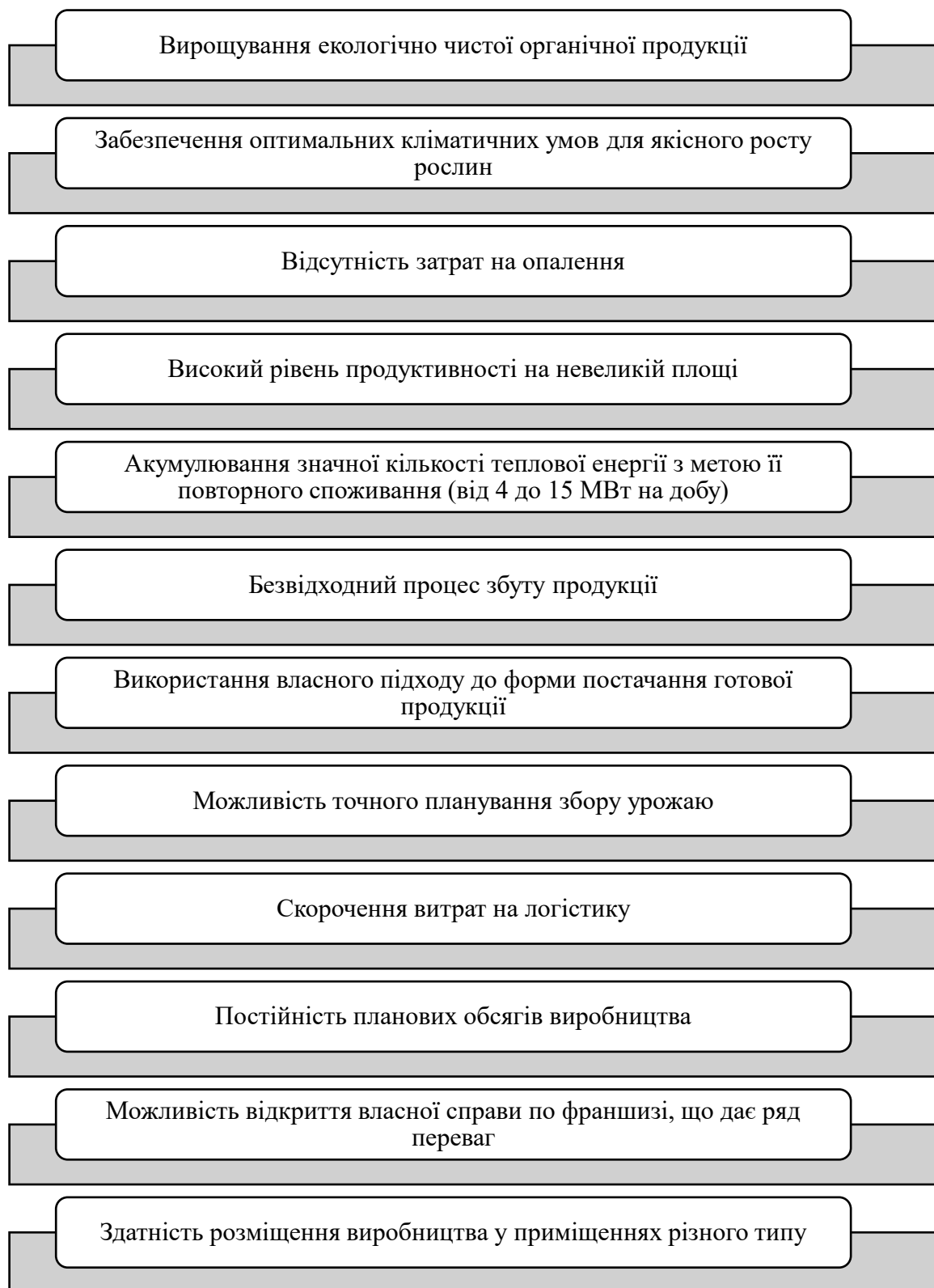

Рисунок 2.4 - Переваги комплексу вертикального вирощування зелені, який впроваджений ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

Основні показники ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» за 2023-2024 рр. відображені у табл. 2.4.

Таблиця 2.4 - Основні показники діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» за 2023-2024 рр.

Показники	2023 р.	2024 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне (%)
Чистий дохід від реалізації продукції (тис. грн.)	5590,9	2563,2	-3027,7	-54,2
Інші операційні доходи (тис. грн.)	-	349,6	349,6	-
Разом доходи (тис. грн.)	5590,9	2912,8	-2678,1	-47,9
Собівартість реалізованої продукції (тис. грн.)	4766,4	2542,4	-2224,0	-46,7
Інші операційні витрати (тис. грн.)	11687,1	5807,8	-5879,3	-50,3
Разом витрат (тис. грн.)	16453,5	8350,2	-8103,3	-49,2
Чистий прибуток (тис. грн.)	-10862,6	-5437,4	5425,2	-49,9
Середньорічна вартість основних фондів (тис. грн.)	20970,6	19539,9	-1430,7	-6,82
Кількість працюючих (осіб)	11	8	-3	-27,3
Фондоозброєність праці (тисяч грн./особу)	1906,4	2442,5	536,1	28,1
Виробіток на 1-го працівника (тисяч грн./особу)	508,3	320,4	187,9	37,0

Дані табл. 2.4 засвідчують тенденцію до погіршення динаміки отриманого чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК». Так, у даний показник зменшився із 5 млн. 590,9 тис. грн. у 2023 році до 2 млн. 563,2 тис. грн. у 2024 році., тобто на 3 млн. 027,7 тис. грн., або на 54,2%. Це говорить про втрату товариством частини ринку збуту. Водночас у 2024 році ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» було отримало інші операційні доходи в сумі 349,6 тис. грн., що є позитивним, проте загалом сумарна величина доходів товариства все таки суттєво скоротилася – на 2 млн. 678,1 тис. грн., або на 47,9%, і негативно відобразилося на фінансових результатах підприємства.

Собівартість реалізованої продукції ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2024 році зменшилася на 2 млн. 224,0 тис. грн., або на 46,7%, і це було викликане скороченням обсягів виготовлення і реалізації продукції. Хоча темпи падіння даного показника у звітному році були менші, ніж темпів зниження чистого доходу від реалізації, проте вони виявилися недостатніми для суттєвого позитивного впливу на фінансові результати.

Слід відмітити те, що діяльність ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» відзначається надзвичайно значними сумами інших операційних витрат, які, проте, у 2024 році скоротилися з на 5 млн. 879,3 тис. грн., або більш як у два рази. Саме високий рівень цих витрат зумовив те, що отриманий фінансовий результат роботи товариства був негативним, оскільки сума збитку у 2023 р. становила 10 млн. 862,6 тис. грн., а у 2024 році – скоротилася до 5 млн. 437,4 тис. грн., тобто на 5 млн. 425,2 тис. грн. Отже, не зважаючи на зменшення чистих збитків, досліджуване підприємство все-таки і надалі залишається фінансово нестійким, і це вимагає заходів із зростання ефективності діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК», підвищення суми доходів й оптимізації здійснених витрат.

Щодо інших показників роботи підприємства у 2024 році порівняно із попереднім, то тут слід відмітити такі тенденції:

- нарощування середньорічної вартості основних фондів на 1 млн. 430,7 тис. грн., тобто на 6,82%, що є характеристикою зростання капітальних вкладень і тим самим зміцнення матеріально-технічної бази роботи товариства;

- зменшення кількості працюючих з 11 до 8 осіб, що було наслідком необхідності оптимізації чисельності персоналу в умовах складного фінансового становища підприємства, а також результатом автоматизації процесу вирощування рослин;

- зростання фондоозброєності праці на 536,1 тис. грн. на одного працівника, або на 28,1%, що говорить про покращення забезпеченості працівників основними фондами. У майбутньому це може створити передумови

для покращення діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» за умови ефективного менеджменту;

- продуктивність праці через різке падіння отриманих доходів ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» знизилася з 187,9 тис. грн. до 37,0 тис. грн., що свідчить про погіршення ефективності використання трудових ресурсів у 2024 році до рівня 2023 р. поряд із скороченням чисельності працівників.

Динаміка показників, що характеризують те, наскільки ефективно товариство «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» використовувало основні фонди, наведена на рис. 2.5.

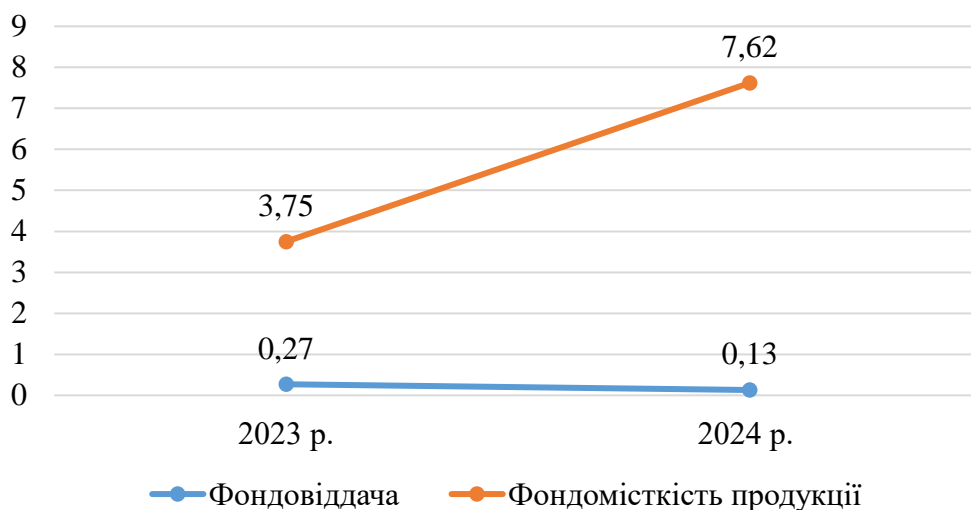

Рисунок 2.5 – Фондовіддача та фондомісткість продукції ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2023-2024 рр.

Згідно даних рис. 2.5, показник фондівіддачі ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2024 році зменшився з 0,27 до 0,13, що говорить про те, що величина доходу, яка припадала на кожну гривню вартості основних фондів, скоротилася (на 0,14 коп.). Необхідно при цьому відмітити досить низький рівень фондівіддачі товариства у досліджуваному періоді. Це зумовлено недостатньо ефективним використанням його виробничих потужностей при дуже значних капіталовкладеннях у виробництво.

Водночас фондомісткість продукції ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» при цьому збільшилася з 3,75 до 7,62. Це є показником того, що отримання однієї гривні продукції робить необхідним для підприємства залучення значно більшої суми основних засобів. Така виявлена нами тенденція є негативною, так як говорить про нарощування капіталомісткості виробництва й відповідно зниження ефективності використання основних фондів товариства.

Графічно структура операційних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2024 р. показана на рис. 2.6.

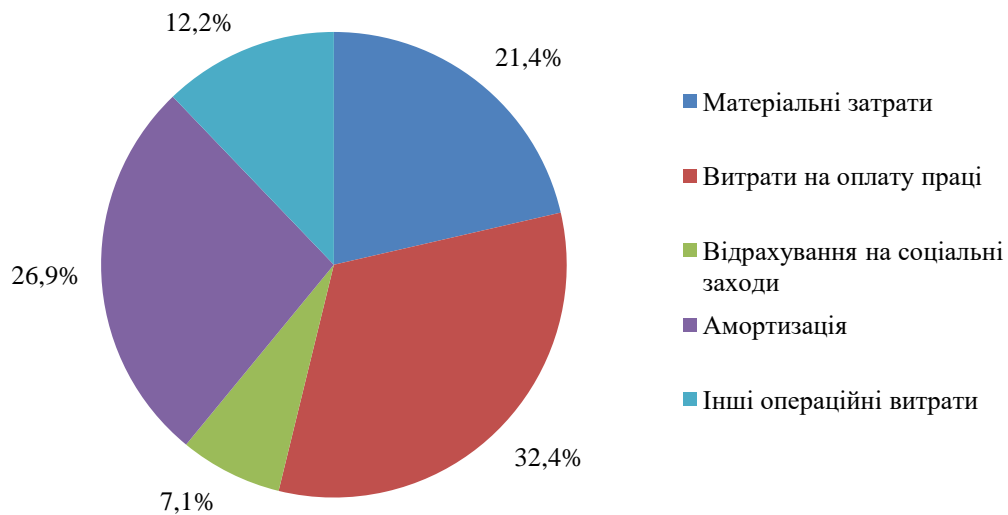

Рисунок 2.6 – Структура операційних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2024 р.

Відповідно із даними рис. 2.6, структура операційних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2024 р. відзначалася найбільшою часткою у ній витрат на оплату праці, які становили 32,4%. Друге місце за величиною у структурі витрат займала амортизація – 26,9%, що пояснюється значними капітальними вкладеннями товариства на організацію операційної діяльності й відповідно значними сумами зношення основних фондів. Слід зауважити, що значну частку також становили матеріальні витрати, що перебували на третьому місці у структурі витрат й займали при цьому 21,4%. Інші операційні витрати

перебували на четвертій позиції, займаючи 12,2% від значення суми операційних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК», а відрахування на соціальні заходи (на п'ятій позиції) – 7,1%.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

3.1 Проєкт будівництва сучасної гідропонної теплиці на основі використання енергоефективних технологій вирощування продукції

Беручи до уваги, що цілорічний тепличний бізнес є затребуваним, так завжди існує попит населення та установ громадського харчування у його продукції, вважаємо за доцільне ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» забезпечувати його подальший розвиток, базуючись на використанні інноваційних технологій. Зокрема, пропонуємо втілити проєкт будівництва сучасної гідропонної теплиці в районі м. Задар (Хорватія), для того щоб забезпечити вирощування продукції із застосуванням енергоефективних та екологічно безпечних технологій. Вибір місця будівництва теплиці зумовлений впливом таких двох основних чинників:

- сьогоdnішніми непростими умовами ведення бізнесу в Україні, що характеризуються воєнними ризиками, можливістю відключень світла, зростанням цін на енергоносії, а також іншими викликами;

- м. Задар (Хорватія) – це відомий історичний та туристичний центр, який відвідують багато туристів, тому логістичний радіус пропонованого тепличного бізнесу складає 20-45 км від Задара. Тому планується, що основними каналами збуту продукції будуть виступати супермаркети, готельно-ресторанний бізнес, а також туристичний сектор.

До видів продуктів, який пропонуємо обрати для вирощування у теплиці за новою технологією, відносяться зелень та пряні трави. Дані рослини відзначаються постійним великим попитом на продуктовому ринку, вони знаходять свого споживача у різні сезони року. На європейському ринку у період осінь-зима-весна ціни на зелень є на високому рівні. У літні місяці, коли на ринку з'являються продукти, які були вирощені на відкритому ґрунті, не

зважаючи на невеликий сезонний спад, ця продукція не втрачає своєї актуальності. Вигляд сучасної гідропонної теплиці наведений на рис. 3.1.

Рисунок 3.1 – Вигляд сучасної гідропонної теплиці

Забезпечення ефективного процесу вирощування зелені та її реалізації на ринку Хорватії в районі міста Задар та його околиць вимагає досягнення наступних завдань:

- вибір та впровадження інноваційних технологій для створення оптимальних умов вирощування культур, а також досягнення економічного ефекту;
- пошук постійних та великих за обсягами каналів збуту, налагодження співпраці з ними;
- проведення аналізу діяльності та постійного моніторингу конкурентів, на основі чого реалізується забезпечення отримання своїх конкурентних переваг;
- створення робочих місць у процесі розвитку бізнесу.

Ключові фактори успіху ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у сфері реалізації проєкту будівництва нової сучасної гідропонної теплиці у м. Задар (Хорватія) наведено на рис. 3.2.

Рисунок 3.2 - Ключові фактори успіху ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у сфері реалізації проєкту будівництва нової сучасної гідропонної теплиці

Необхідно взяти до уваги, що пропонована гідропонна теплиця є модульною, що створює можливість регулювання кількості площі, відведеної під вирощування рослин, згідно з потребами ринку й власними виробничими можливостями. Це також дає змогу розвитку таких супутніх типів бізнесу як сушіння, заморожування тощо.

У процесі втілення проєкту слід враховувати різноманітні чинники, які впливають на успіх діяльності тепличного бізнесу. Зокрема, важливим є врахуванням того, що кількість світла, а саме інтенсивність сонячної радіації, суттєво зумовлює наявні темпи росту та розвитку рослин. Адже недостача світла в осінній, зимовий періоди та початок весняного значно знижує темпи

розвитку рослин, оскільки природна сонячна радіація стає низькою, а світловий день – коротшим. У ці періоди необхідно використовувати систему додаткового освітлення, що здатне позитивно впливати на якість та зростання обсягів урожаю.

Для оптимізації умов у пропонованій гідропонній теплиці шляхом забезпечення управління світлом та температурою важливе значення належить використанню систем затінення, що дає можливість створити продуктивне й стабільне середовище для вирощування рослин. До переваг застосування систем затінення відносяться:

- можливість регулювання температури, адже системи затінення можуть блокувати чи розсіювати сонячне світло, що запобігає надмірному накопиченню тепла й у свою чергу сприяє зменшенню зменшують стресу для рослин;

- забезпечення контролю освітлення. Використання систем затінення дозволяє забезпечити керування інтенсивністю світла, і це дозволяє запобігати опікам листя рослин;

- енергоефективність, оскільки скорочення потреби у системах охолодження сприяє зниженню споживання енергії;

- захист від ультрафіолетових променів, так як системи затінення дозволяють фільтрувати ультрафіолетові промені, і це створює захист рослини від можливого пошкодження;

- покращення здоров'я рослин внаслідок стабілізації середовища вирощування, що дозволяє отримати кращий врожай [10].

Планується, що процес використання сучасної гідропонної теплиці для вирощування зелені вимагає застосування міндобрив найвищих стандартів, що відзначається наявністю міжнародної сертифікації. У теплиці категорично забороняється використання хімічних засобів захисту рослин. Максимальна автоматизація процесу догляду за рослинами дозволить звести до мінімуму вплив людського фактору на отриманні результату, а також дозволить значно заощадити кошти.

Пропонований до впровадження проєкт передбачає використання рафт-системи (гідропоніки з плавучими плотами), тобто методу, що базується на вирощуванні рослин без ґрунту. При цьому живлення рослин забезпечується за рахунок того, що вони розміщені на спеціальних плавучих платформах, які плавають на поверхні поживного розчину. Внаслідок цього коренева система є постійно зануреною у воду, що містить розчинене у ній мікроелементи.

Елементи рафт-системи виготовляються із нетоксичних вологостійких матеріалів, таких як спінений полістирол чи інші. Ключовим елементом її функціонування є забезпечення ефективної аерації, що запобігає загниванню коренів рослин завдяки постійній подачі в розчин кисню за допомогою спеціальних компресорів. Даний метод може бути використаний ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» для вирощування культур, що мають короткий вегетаційний період, таких як листові зелень (рукола, салат, шпинат, кріп, базилік), а також пряних трав (зокрема, м'ята).

Переваги використання Raft-системи в інноваційній діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» відображені на рис. 3.3.

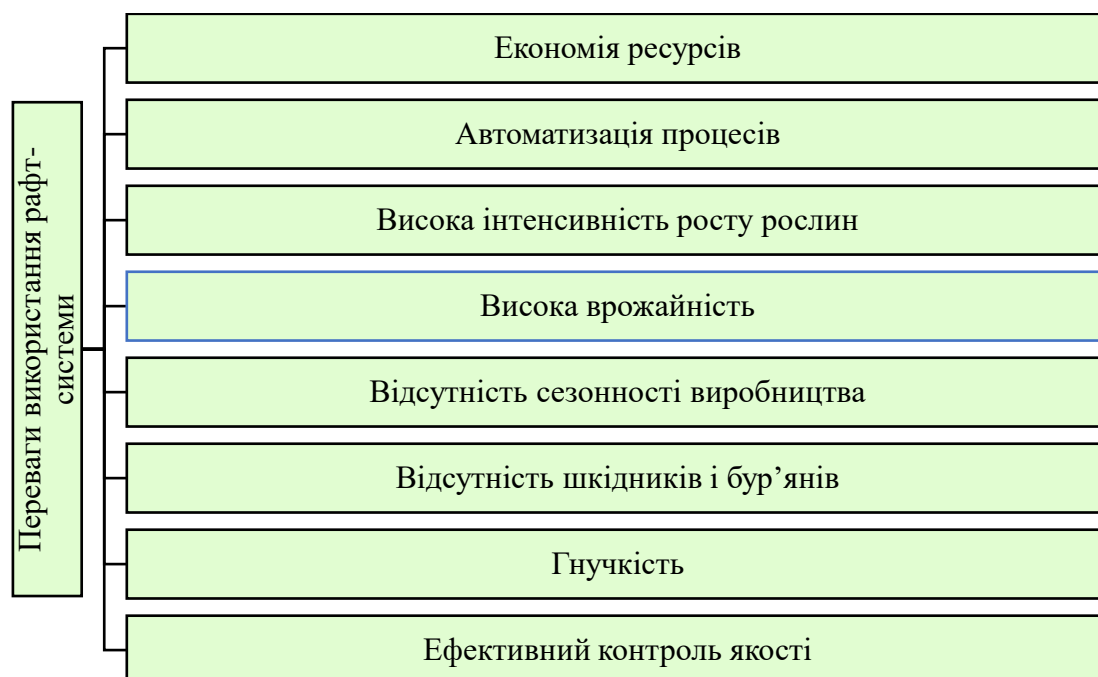

Рисунок 3.3 - Переваги використання Raft-системи в інноваційній діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

Економія ресурсів використання Raft-системи в інноваційній діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» полягає у тому, що використання води завдяки її рециркуляції знижується на 70–90% порівняно із традиційним землеробством. Завдяки автоматизації процесів досягається скорочення затрат праці до 50%, спрощення обслуговування й моніторингу стану виробничого процесу. Рослини в умовах Raft-системи ростуть швидше, бо забезпечені постійно доступом до води, кисню й ідеального балансу добрив. До переваг методу відноситься і те, що метод дозволяє забезпечувати виробництво значних обсягів продукції на порівняно невеликій площі. Урожайність листової зелені зростає порівняно із ґрунтовим землеробством на 20-30% з квадратного метру. Також при цьому виявляється відсутність сезонності виробництва, так як метод забезпечує вирощування свіжої зелені протягом цілого року, незалежно від клімату й умов погоди [9].

Raft-система реалізується в умовах відсутності шкідників і бур'янів, що пояснюється вирощуванням рослин без використання звичайного ґрунту. Слід зауважити, що виробництво з використанням цієї системи придатне і для невеликих, і для значних за обсягом операцій. Ефективний контроль якості забезпечується за допомогою створення можливості точно налаштувати рівень освітлення, складу поживних речовин та рН, що забезпечує отримання максимального безпечного та якісного врожаю [9].

Важливим є використання у теплиці системи клімат-контролю, завдяки чому забезпечується рівномірність температури в усьому приміщенні, що сприяє створенню для них оптимального середовища та унеможливленню перегрівання чи критичного охолодження рослин.

Важлива роль у розвитку тепличного господарства ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» належить застосуванню системи контролю газового середовища та вологості. Об'єднання усіх систем в єдиному модулі управління, включаючи системи живлення рослин, створюють передумови для формування оптимального середовища, сприятливого для росту рослин.

Пропонуємо впровадити інженерну систему, яка буде забезпечувати аналізування, контроль якості та дозування поживних речовин при використанні оптимальної кількості використаних ресурсів. Деякі технічні показники пропонованої до впровадження гідропонної теплиці наведені у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 - Технічні показники пропонованої до впровадження гідропонної теплиці

Назва показника	Один. виміру	Значення показника
1. Загальна площа вирощування рослин	м ²	2560
2. Розміри однієї ванни	м ²	160 (40 x 4)
3. Кількість встановлених ванн	шт	16
4. Ефективність дії затіняючого полотна	%	30-50
5. Максимальна продуктивність рафт-системи	рослин / цикл	92000

Кошторис капітальних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» проекту впровадження нової гідропонної теплиці наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Кошторис капітальних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» проекту впровадження нової гідропонної теплиці

Найменування показника	Сума витрат (євро)
1. Будівництво теплиці	60 000
2. Ванні ємності	48 200
3. Система водопідготовки	36 800
4. Система рециркуляції води	23 500
5. Рафт-система	41 000
6. Електротехнічне обладнання	38 000
8. Холодильне та складське устаткування	65 500
7. Вартість виконання монтажу й налагоджування устаткування	34 500
8. Інші витрати	80 000
Всього	427 500

Отже, загальна сума капітальних витрат на впровадження нової гідропонної теплиці складатиме 427,5 тис. євро.

Процеси посадки й збору урожаю рослин планується здійснювати кожного дня. Отже, протягом усього року прогнозуємо постачати на ринок значний обсяг високоякісної продукції, що дасть змогу ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» отримувати постійне надходження доходів та прибутку. Прогнозована врожайність культур складає 3 070 рослин/день, або біля 461 кг/день. Знайдемо кількість упаковок продукції, отриманих за один день, враховуючи, що в одній упаковці міститься 100 г продукції:

$$461 \text{ кг} : 0,1 \text{ кг/уп.} = 4610 \text{ (упаковок).}$$

Розрахунок матеріальних витрат на виробництва 1 упаковки салату листового свіжого наведено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3 - Розрахунок прогнозних матеріальних витрат на річне виробництво свіжої зелені в асортименті

Статті витрат	Сума, євро
1. Насіння	125 521
2. Субстрат мінераловатний	77 704
3. Вода	35 863
4. Добрива	23 909
5. Упаковка	418 403
6. Електроенергія	602 501
7. Інші матеріальні витрати	71 726
Всього матеріальних витрат	1 355 627

Отже, сума матеріальних витрат на виробництво 1 упаковки салату листового свіжого складає 1 млн. 355 тисяч 627 євро.

Проект виробництва й реалізації зелені у пропонованій гідропонній теплиці в районі м. Задар (Хорватія) передбачає залучення до цього процесу 10 працівників, тому числі: керуючого тепличним господарством, бухгалтера, агронома, технолога, економіста, маркетолога, менеджера із збуту, технолога, водія та двох робітників - збиральники рослин. Середньомісячна заробітна плата одного працівника планується біля 1619,5 євро. Тоді річний фонд оплати праці складатиме 194 тис. 337 грн.

Кошторис прогнозних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» на виробництво свіжої зелені у новій гідропонній теплиці на 2027 р. подано у табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Кошторис прогнозних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» на виробництво свіжої зелені у новій гідропонній теплиці на 2027 р.

Статті витрат	Сума, євро
1. Електроенергія, вода	1 153 709
2. Витрати на матеріали	201 918
3. Оплата праці	194 337
4. Нарахування на заробітну плату	42 754
5. Амортизаційні відрахування	85 500
6. Інші витрати	88 564
Всього витрат	1 766 782

Отже, сума прогнозних витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» на виробництво свіжої зелені у новій гідропонній теплиці на 2027 р. складатиме 1 млн. 766 тисяч 782 євро. Структура прогнозних операційних витрат зображена на рис. 3.4.

Отже, при впровадженні сучасної гідропонної теплиці найбільша частка у структурі прогнозних операційних витрат «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» належатиме витратам на електроенергію та воду – 65,3%.

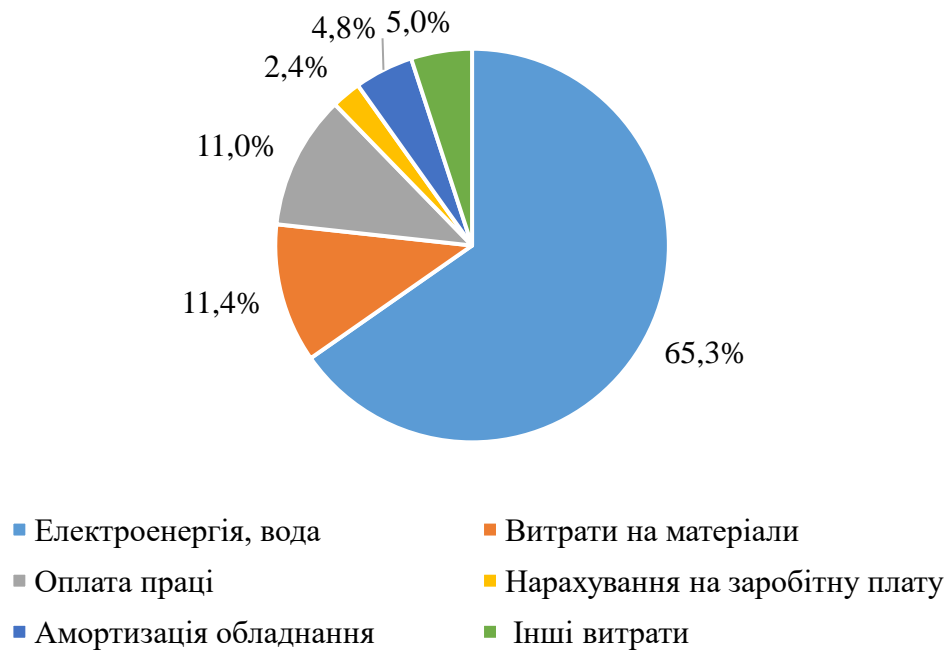

Рисунок 3.4 - Структура прогнозних операційних витрат «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» при впровадженні нової сучасної гідропонної теплиці

Також вагомою планується частка витрат на матеріали – 11,4%. Частка витрат на оплату праці при цьому рівна 11,0%, амортизаційних витрат – 4,8%, нарахувань на заробітну плату – 2,4%, а інших витрат – 5,0%.

Важливим чинником успіху тепличного бізнесу є здійснення правильного вибору цінової політики. При цьому факторами впливу на ціноутворення виступатимуть: витрати виробництва, співвідношення між попитом та пропозицією, рівень конкуренції та насиченості ринку, витратами на страхування бізнесу, рівень відсоткових ставок, валютних курсів та ін.

Розрахунок прогнозного чистого доходу від реалізації продукції, вирощеної гідропонним способом у 2027 р. відображено у табл. 3.5.

Згідно даних табл. 3.5, сума чистого доходу від реалізації продукції, вирощеної гідропонним способом у 2027 р., складатиме 2 млн. 19,2 тис. євро.

Таблиця 3.5 – Розрахунок прогнозного чистого доходу від реалізації продукції, вирощеної гідропонним способом у 2027 р.

Найменування показника	Один виміру	Значення показника	
		за день	за рік
1. Прогнозований урожай культур	кг	461,0	168 265
2. Кількість одержаних упаковок продукції	шт	4610	1 682 650
3. Ціна однієї упаковки (без непрямих податків)	євро	1,2	1,2
4. Чистий дохід від реалізації продукції	євро	5532	2 019 180

Динаміка прогнозних сум чистого доходу й витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» від проєкту впровадження сучасної гідропонної теплиці за період 2027-2031 рр. відображені на рис. 3.5.

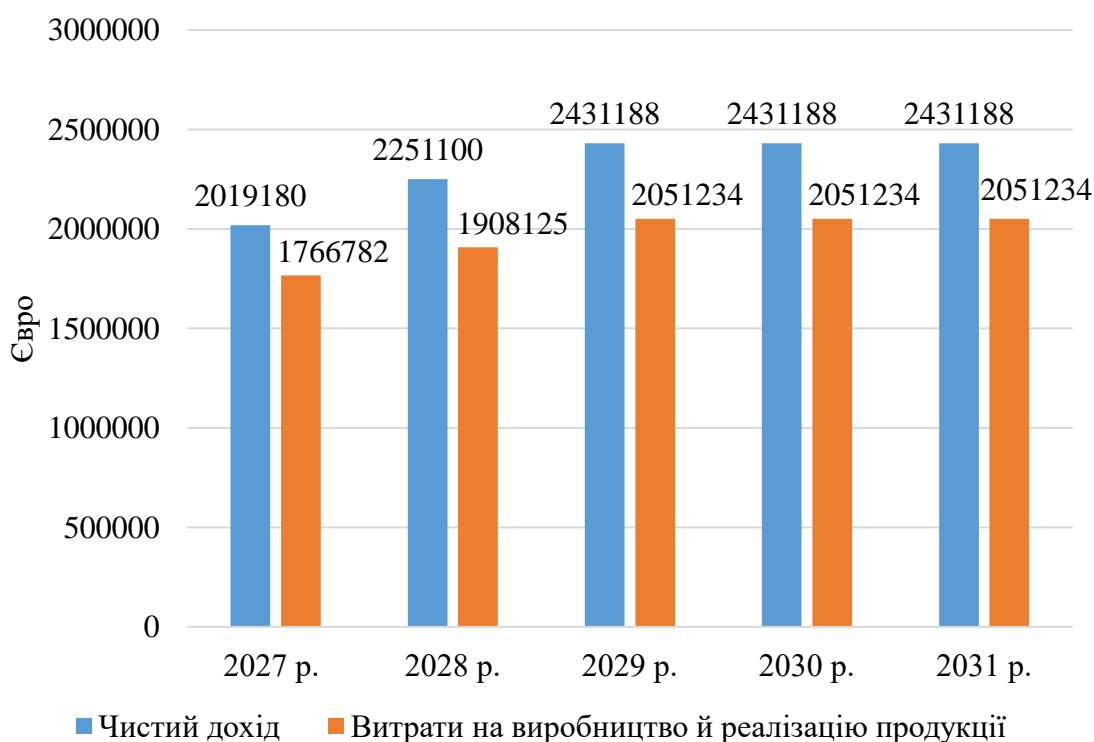

Рисунок 3.5 - Динаміка прогнозних сум чистого доходу й витрат ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» від проєкту впровадження сучасної гідропонної теплиці на період 2027-2031 рр.

Розрахунок прогнозних фінансових результатів вирощування зелені у гідропонній теплиці за 2027-2031 рр. відображений у табл. 3.6.

Таблиця 3.6 - Розрахунок прогнозних фінансових результатів вирощування зелені у гідропонній теплиці за 2027-2031 рр. (євро)

Назва показника	2027 р.	2028 р.	2029 р.	2030 р.	2031 р.
Чистий дохід	2 019 180	2 120 139	2 251 100	2431188	2431188
Витрати на виробництво й реалізацію продукції	1 766 782	1837453	1 908 125	2051234	2051234
Прибуток до оподаткування	252 398	282 686	342 975	379954	379954
Податок на прибуток	45 432	50 883	61 735	68 392	68 392
Чистий прибуток	206 966	231 803	281 240	311 562	311 562

Як видно з цієї таблиці, чистий прибуток ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у 2026 році складатиме 206 тис. 966 євро, проте у 2028-2030 рр. він зростатиме, після чого стабілізується на рівні 311 тис. 562 євро.

Тоді чистий прибуток, отриманий з однієї упаковки зелені, становитиме у у 2027 році:

$$206\,966 / 1\,682\,650 = 0,123 \text{ (євро).}$$

У 2028 році внаслідок зростання обсягів виробництва свіжої зелені до рівня попереднього року у натуральних одиницях до 1 млн. 875 тис. 917 упаковок, тобто приблизно на 11,49%, сума чистого прибутку товариства з одиниці товару складатиме:

$$281\,240 / 1\,875\,917 = 0,142 \text{ (євро).}$$

Так як щорічно у 2029-2031 рр. прогнозується подальше нарощування обсягів виробництва свіжої зелені на 8,0% порівняно з 2028 р., тобто на 150 тис.

73 упаковки, внаслідок чого вони будуть рівні 2 млн. 025 тис. 990 упаковок. Тоді чистий прибуток, який планується отримати з однієї упаковки, становитиме:

$$311\,562 / 2\,025\,990 = 0,154 \text{ (євро).}$$

Отже, можемо зробити висновок щодо позитивної динаміки чистого прибутку, одержаного з одиниці продукції, у результаті впровадження сучасної гідропонної теплиці у м. Задар (Хорватія).

Розрахунок грошових потоків, які товариство планує отримати за період реалізації проєкту, наведений на у табл. 3.7.

Таблиця 3.7 - Розрахунок грошових потоків ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» від реалізації проєкту вирощування зелені у гідропонній теплиці за 2027-2031 рр. (євро)

Назва показника	2027 р.	2028 р.	2029 р.	2030 р.	2031 р.
Чистий прибуток	206 966	231 803	281 240	311 562	311 562
Амортизаційні відрахування	85 500	85 500	85 500	85 500	85 500
Недисконтований грошовий потік	292 466	317 303	366 740	397 062	397 062
Дисконтований множник (при ставці 21%)	0,8264	0,6830	0,5645	0,4665	0,3855
Дисконтований грошовий потік	241 694	216 718	207 025	185 229	153 067

Сума дисконтованих грошових потоків (ТВ) від реалізації проєкту вирощування зелені у гідропонній теплиці за 2027-2031 рр. становитиме 1 млн. 003 тис. 733 євро. Тоді враховуючи, що величина початкових інвестицій складає 427 тис. 500 євро (ПІ), можемо знайти чисту теперішню вартість цього проєкту (ЧТВ):

$$\text{ЧТВ} = \text{ТВ} - \text{ПІ} = 1\,003\,733 - 427\,500 = 576 \text{ тис. } 233 \text{ євро.}$$

Також доцільно обчислити індекс прибутковості проєкту (ПІ) як відношення:

$$\text{ПІ} = \text{ТВ} / \text{ПІ} = 1\,003\,733 / 427\,500 = 2,35.$$

Рентабельність капітальних інвестицій (РІ) знайдемо як відсоткове відношення річного чистого прибутку до суми капітальних інвестицій проєкту:

$$\text{РІ} = (206\,966 / 427\,500) \times 100\% = 48,41\%.$$

Рентабельність продукції (РП) можна обчислити як частку річного чистого прибутку та загальної величини витрат на виробництво й реалізацію продукції. Вона становитиме 11,71%. $(206\,966 / 1766782) \times 100\%$. Розраховані нами значення показників ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК», які характеризують економічну ефективність проєкту вирощування зелені у пропонованій гідропонній теплиці, відображені у табл. 3.8.

Таблиця 3.8 – Показники економічної ефективності проєкту вирощування зелені у пропонованій гідропонній теплиці

Назва показника	Значення показника
Рентабельність капітальних інвестицій (%)	48,41
Рентабельність продукції (%)	11,71
Чиста теперішня вартість проєкту (євро)	576233
Індекс прибутковості	2,35
Простий період окупності	1 рік 5,2 міс.
Дисконтований період окупності	1 рік 10,3 міс.

Згідно даних табл. 3.8, рентабельність капітальних інвестицій складатиме 48,41%, рентабельність продукції - 11,71%, тобто ці показники знаходяться на прийнятному рівні. Чиста теперішня вартість проєкту буде рівна 576 тис. 233 євро, що перевищує нульове значення, а індекс прибутковості - 2,35 (більше 1),

що є позитивним. Простий період окупності даного проєкту - 1 рік 5,2 міс., а дисконтований період окупності - 1 рік 10,3 міс. Отже, значення вище названих показників говорять про економічну доцільність впровадження проєкту вирощування зелені у пропонованій гідропонній теплиці.

3.2 Перспективні напрями цифрового розвитку ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»

На сьогоднішній день цифрова трансформація ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» виступає чинником стимулювання інноваційного розвитку, досягнення його економічного зростання та підвищенню ефективності ведення бізнесу, що дозволяє забезпечити його конкурентоспроможність. Розвиток цифровізації тепличного господарства дасть можливість досягнути удосконалення бізнес-процесів і дозволить трансформувати процес виробництва й збуту.

Проведення цифрової трансформації у нинішніх умовах відкриває можливість використання сучасних технологій, впровадження інновацій, а також забезпечує доступ до інструментів, спрямованих до швидкої адаптації досліджуваного товариства до мінливих умов підприємницького середовища.

Цифровізація є важливим інструментом модернізації роботи ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» та підвищення його конкурентоспроможності. Слід зазначити, що цифровізація діяльності досліджуваного товариства в Україні стримується військовими діями, високою вартістю обладнання для її впровадження, економічними труднощами, які переживає товариство на даний час, а також недостатньо високим рівнем цифрових навичок, якими володіють працівники даної компанії. Водночас стимулом до її розвитку виступають наявність інноваційних розробок, необхідність адаптації до зростаючих вимог ринку та інші чинники.

Основні чинники впливу на розвиток цифровізації ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» наведені на рис. 3.6.

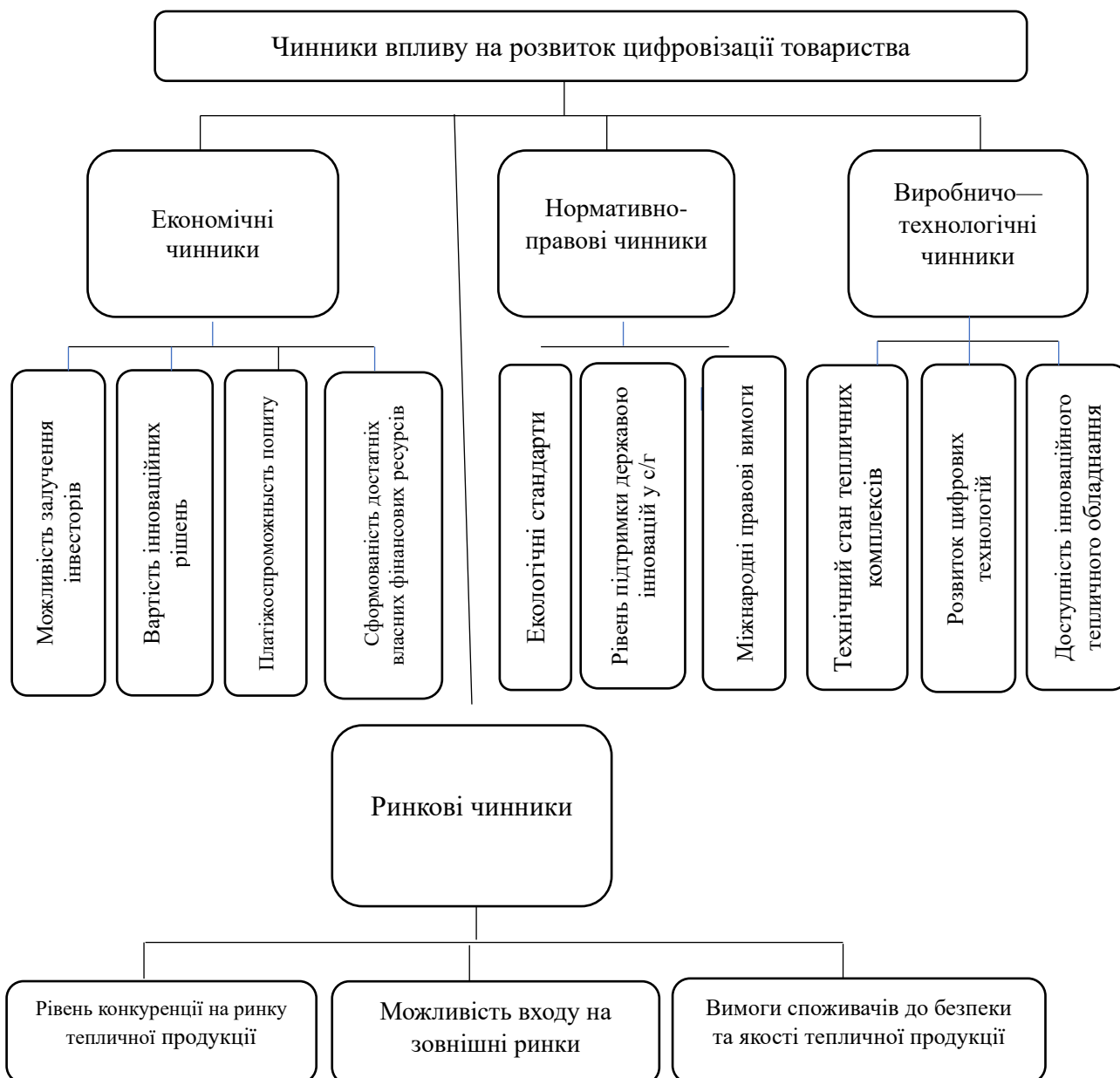

Рисунок 3.6 – Основні чинники впливу на розвиток цифровізації ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» (розроблено автором з врахуванням [21])

Вважаємо, що основними перспективними напрямками розвитку цифровізації ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» виступають наведені на рис. 3.7.

Рисунок 3.7 - Напрями цифровізації ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»
(розроблено автором з врахуванням джерел [21,22])

Цифрове сільське господарство відноситься до новаторської технології, що допомагає задовольнити зростаючий глобальний попит на продукти виробництва, зокрема, тепличного господарства. Завдяки інтеграції сучасних цифрових технологій у тепличне господарство ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» виникає змога використання робототехніки, штучного інтелекту, датчиків, автоматизованих систем, аналітики даних, Інтернету речей задля зростання ефективності агровиробництва. Дане поєднання технологій забезпечує більш

раціональне використання ресурсів, а також підвищення врожайності сільськогосподарських культур і скорочення втрат [24].

Важливу роль у цифровізації діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» відіграють мобільні застосунки та спеціалізовані цифрові платформи, завдяки яким забезпечується моніторинг стану посівів, автоматизація управлінських процесів, прогнозування врожайності тощо. Завдяки мобільним пристроям та хмарним сервісам аграрні виробники мають змогу одержувати актуальну аналітичну інформацію і рекомендації, що стосуються проведення агротехнічних заходів. Завдяки автоматизації та роботизації виробничих процесів ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» зможе досягнути скорочення впливу людського чинника, зростання продуктивності праці, а також скорочення виробничих витрат і підвищення ефективності функціонування товариства. Серед основних переваг використання сучасних технологій доцільно відзначити зростання продуктивності, зменшення потреби у робочій силі, а також покращення якості продукції. Хоча існує значний потенціал автоматизації та роботизації для розвитку галузі сільського господарства, їх широке впровадження вимагає здешевлення обладнання, належного рівня кваліфікації працівників, а також подальшого розвитку цифрової інфраструктури [21].

Розглянемо переваги використання Big Data в діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК»:

— оптимізація врожайності, так як аналіз великих обсягів даних створює передумови для прогнозування врожайності на основі показників минулих періодів, стану ґрунту, погодних умов та дозволяють більш точно встановлювати оптимальні терміни посіву, збору врожаю;

— моніторинг стану ґрунту у режимі реального часу, що дозволяє володіти актуальною інформацією щодо стану посівів й оперативно реагувати на різноманітні зміни;

— зниження витрат, так як використання аналітики сприяє зменшенню витрат на різноманітні аграрні ресурси завдяки більш точному їх розподілу. Використання автоматизованих систем управління агропроцесами дозволяє

скоротити витрати на робочу силу;

— автоматизація прийняття рішень призводить до формування інтелектуальних алгоритмів, і це допомагає приймати обґрунтовані аграрні рішення;

— аналіз значних обсягів даних допомагає адаптувати виробництво до різноманітних змін, що можуть виникати у ході технологічного процесу;

— управління ризиками. Адже застосування Big Data створіть сприятливі передумови для ідентифікації потенційних загроз, а також розробляти стратегії, спрямовані на їх запобігання;

— зростання якості продукції. Адже завдяки точному аналізу рівня вологості, параметрів ґрунту, а також інших факторів виникають передумови для вирощування більш якісної продукції;

— екологічна стійкість, яка зумовлена тим, що Big Data сприяє зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище;

— зростання ефективності логістичних процесів, так як урахування отриманих результатів аналізу дає змогу оптимізувати наявні ланцюги постачання, покращити планування збуту, а також мінімізувати наявні втрати продукції;

— прогнозування цін і ринкових трендів створює передумови для використання аналітичних моделей, які дають можливість передбачати зміни на ринку, що створить для ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» можливість зменшувати фінансові ризики й покращити планування продажів. Впровадження Big Data сприятиме підвищенню ефективності процесів виробництва та реалізації, підвищенню екологічної відповідальності та стійкості до зовнішніх ризиків [21].

Завдяки впровадження штучного інтелекту у діяльності досліджуваного товариства господарство зможе здійснювати прогнозування цін, врожайності, забезпечувати планування посівів, тим самим сприяючи у прийнятті виважених управлінських рішень. Використання чат-ботів, що використовують штучний інтелект, допомагає виробнику отримати необхідні пропозиції і

рекомендації. Застосування алгоритмів AI автоматизує ідентифікацію хвороб та аномалій у рослин, а також своєчасно реагувати на них [22].

Впровадження у цифрових інструментів створює передумови для підвищення гнучкості в діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК», активізації її інноваційності, ефективності й здатності до швидкого розвитку.

РОЗДІЛ 4

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

4.1 Вплив діяльності людини на довкілля

Екологічна криза грізно нависла над усім світом. Людина - частина природи, й найбільш небезпечні для нашої планети катастрофи й забруднення навколишнього середовища пов'язані саме з нею. Екологічні проблеми – це зміни стану довкілля, які можуть погіршити умови життєдіяльності людини. Можна виділити два аспекти екологічної проблеми: - екологічні кризи, що виникають внаслідок природніх процесів;- кризи, що викликані антропогенною дією і нераціональним природокористуванням. Вирубання лісів – призводить до зсувів ґрунтів. Вивітрювання верхнього родючого шару ґрунту.

Класифікація екологічних проблема атмосферні (забруднення атмосфери);водні (виснаження і забруднення поверхневих і підземних вод, забруднення морів і океанів);порушення рельєфу і геологічної будови; ґрунтові (забруднення ґрунтів, ерозія, заболочування); зменшення та скорочення видової різноманітності рослин; порушення режиму природоохоронних територій.

Те, що людина зробила з навколишньою природою, вже по своїм масштабам катастрофічно. В результаті вода забруднюється вже в повітрі, забруднена і сама атмосфера, знищені мільйони гектарів родючих ґрунтів, ядохімікатами і радіоактивними відходами заражена планета, величезних розмірів досягло обезліснення і опустелення та багато, багато іншого. Але виникали і інші екологічні кризи. Впродовж століть людина безконтрольно брала все, що дає їй природа. Але, здається, природа хоче «помститися» за кожний невірний, необдуманий крок.

Землетруси. Землетрус у Непалі 2015 року — котрий відбувся 25 квітня 2015 року. Кількість загиблих становила 7240 осіб. Поранення отримали понад 14 тис. осіб. Землетрус в Гаосюні 2016 року стався 6 лютого амплітуда сягнула

6.4 бали. Загинуло щонайменше 94 особи, травмовано — 551, та 30 зникло безвісти.

В середньому щорічно на земній кулі відбувається один катастрофічний землетрус, 18 сильних, 120 середніх і близько мільйону слабких поштовхів. Декілька разів в десятиліття сейсмічні події приводять до катастроф. Наприклад, Тянь-Шаньський землетрус в Китаї в 1976 році забрав від 240 тисяч до 600 тисяч життів. В Китаї ж в 1556 році відбувся один із самих страшних за всю історію людства землетрус - тоді загинуло 800 тисяч чоловік.

Не меншу небезпеку являє собою забруднення планети. Світовий океан постійно забруднюється через розширення видобутку нафти на морських промислах. Величезні нафтові плями згубні для життя океану. В океан скидають мільйони тон фосфору, свинцю, радіоактивних відходів. На кожен квадратний кілометр океанської води зараз припадає 17 т. різних викидів суші.

Самою вразливою частиною природи стала прісна вода. Стічні води, пестициди, добрива, ртуть, миш'як, свинець і багато чого іншого в величезних кількостях попадають у ріки та озера. В результаті згубно діють на організм людини викликаючи низку захворювань.

Кислотні дощі – містять двоокис сірки і окис азоту, що є наслідком функціонування теплових електростанцій і заводів, несуть загибель озерам і лісам.

Озонові дірки Ослаблення озонового шару усилює потік сонячної радіації на Землю і викликає у людей зростання числа ракових захворювань шкіри. Також від підвищеного рівня випромінювання страждають рослини і тварини.

Найстрашніша наруга над людяністю - це війна. На відміну від будь-яких звірів, людина здатна з неймовірною жорстокістю вбивати подібних до себе. Вченими підраховано, що за останні 6 тис. років люди пережили 14513 воєн, у яких загинуло більше 3640 млн чоловік. Вдумайтеся в цю страшну цифру: по суті, було вбито майже десяту частину населення планети.

Негативний вплив людини на навколишній світ став посилюватися з початку ХХ століття, коли набув чинності науково-технічний прогрес. Активне

освоєння міст, шалені скачки індустріалізації, розвиток медицини і пов'язане з цим збільшення кількості людей на планеті призвело до неминучих наслідків для природи. До найбільш згубним з них відносяться:

- вирубка лісів. Масове знищення лісів заради цінної деревини призводить до зменшення популяції диких тварин і птахів, які втратили звичне середовище проживання. Крім того, ліси є «легкими планети», які насичують атмосферу киснем. Без багатой флори життя на нашій планеті стане неможливою;

- забруднення повітря вихлопними і промисловими газами. Щодня в атмосферу потрапляють тони небезпечних речовин: діоксид сірки, оксиди азоту і вуглецю. Вони отруюють повітря, викликаючи серйозні захворювання у людей;

- сільськогосподарська діяльність. Розорювання полів під обробіток культур, випас худоби призводять до знищення диких степів і лугов, які служать домом для багатьох живих істот. Активне використання добрива призводить до збільшення концентрації шкідливих речовин в ґрунті;

- викид промислових стічних вод. Промислові підприємства часто позбавлені якісних очисних установок, внаслідок чого у води Світового океану потрапляє величезна кількість небезпечних сполук, які порушують баланс гідросфери і отруюють життя водним мешканцям;

- браконьєрство. Безконтрольний масштабний вилов риби, винищення тварин з цінним хутром, вилов рідкісних видів птахів і звірів призводить до екологічного дисбалансу, який дуже важко відновити.

Наслідки негативного впливу на навколишнє середовище можна якщо не припинити зовсім, то значно зменшити. Для цього потрібно використовувати потужні очисні споруди на всіх підприємствах, на державному рівні контролювати вирубку лісів, промисловий вилов риби.

Попри те, що дії людини в більшості випадків завдають великої шкоди природі, варто відзначити позитивний вплив на навколишній світ. До таких заходів відносять:

- створення заказників і заповідників. На таких ділянках дика природа знаходиться в первозданному вигляді, що дуже важливо для збереження рідкісних тварин і рослин;
- використання іригаційних систем. Це особливі технічні споруди, за допомогою яких навіть в самі посушливі регіони доставляється волога;
- використання вітру, сонця, води в якості альтернативних джерел енергії.

4.2 Проведення інструктажів з охорони праці

Одним із обов'язків роботодавця є забезпечення проведення інструктажів з охорони праці на підприємстві. Згідно Закону України «Про охорону праці» працівники під час прийняття на роботу та протягом роботи мають проходити інструктаж з питань охорони праці. Тих, хто не пройшов інструктаж, не допускають до роботи. Працівники під час прийняття на роботу та періодично повинні проходити на підприємстві інструктажі з питань охорони праці, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також з правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

Інструктажі залежно від характеру та часу проведення поділяються на види:

- вступний;
- первинний;
- повторний;
- позаплановий;
- цільовий.

Вступний інструктаж проводиться:

- з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;

- з працівниками інших організацій, які прибули на підприємство і беруть безпосередню участь у виробничому процесі або виконують інші роботи для підприємства;

- з учнями та студентами, які прибули на підприємство для проходження трудового або професійного навчання;

- з екскурсантами у разі екскурсії на підприємство.

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом служби охорони праці або іншим фахівцем відповідно до наказу (розпорядження) по підприємству, який в установленому Типовим положенням порядку пройшов навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано, з використанням сучасних технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників за програмою, розробленою службою охорони праці з урахуванням особливостей виробництва. Програма та тривалість інструктажу затверджуються керівником підприємства.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці (додаток 5 Типового положення), який зберігається службою охорони праці або працівником, що відповідає за проведення вступного інструктажу, а також у наказі про прийняття працівника на роботу.

Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово) на підприємство або до фізичної особи, яка використовує найману працю;

- який переводиться з одного структурного підрозділу підприємства до іншого;

- який виконуватиме нову для нього роботу;

- відрядженим працівником іншого підприємства, який бере безпосередню участь у виробничому процесі на підприємстві.

Первинний інструктаж проводиться з учнями, курсантами, слухачами та студентами навчальних закладів:

- до початку трудового або професійного навчання;
- перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими на підприємстві інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

Повторний інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться в терміни, визначені нормативно-правовими актами з охорони праці, які діють у галузі, або роботодавцем (фізичною особою, яка використовує найману працю) з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

- на роботах з підвищеною небезпекою — 1 раз на 3 місяці;
- для решти робіт — 1 раз на 6 місяців.

Позаплановий інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;
- при зміні технологічного процесу, або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;
- при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
- при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів — для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт — понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж з учнями, студентами, курсантами, слухачами проводиться під час проведення трудового і професійного навчання при

порушеннях ними вимог нормативно — правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

Цільовий інструктаж проводиться з працівниками:

- при ліквідації аварії або стихійного лиха;
- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт (начальник структурного підрозділу, майстер) або фізична особа, яка використовує найману працю.

Ці інструктажі завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці, особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів та їх допуск до роботи, особа, яка проводила інструктаж, уносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому

місці. Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску, а в журналі реєстрації інструктажів не обов'язково.

Перелік професій та посад працівників, які звільняються від повторного інструктажу, затверджується роботодавцем. До цього переліку можуть бути зараховані працівники, участь у виробничому процесі яких не пов'язана з безпосереднім обслуговуванням об'єктів, машин, механізмів, устаткування; застосуванням приладів та інструментів, збереженням або переробкою сировини, матеріалів тощо.

ВИСНОВКИ

Інноваційна діяльність компанії слугує основою зміцнення її ринкової позиції в умовах жорсткої конкуренції. Вона спрямована на забезпечення сталого економічного розвитку, підвищення конкуренто-спроможності підприємства та виробленої ним продукції чи послуг. Термін «інновація» означає нововведення, що стосуються виробничої, фінансової, управлінської та інших сфер, втілення яких забезпечує суспільний прогрес, а також покращення ефективності виробництва.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» було зареєстроване у 2018 році. Місце розташування цього товариства – Україна, місто Золочів Львівської області. Досліджуване підприємство працює у сфері тепличного бізнесу. Загальна сума майна ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» станом на кінець 2024 рр. порівняно з 2023 р. зменшилася на 1 млн. 138,3 тис. грн., або на 3,4%. Зменшення такого важливого показника діяльності підприємства є негативним і слугує сигналом про втрату ним частини свого ресурсного потенціалу.

Діяльність ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» базується на використанні інноваційних розробок. Дане підприємство пропонує споживачам на ринку широкий асортимент екологічно чистої продукції, що вирощується у власних вертикальних комплексах. Перевагами використання товариством цих є забезпечення оптимальних кліматичних умов для якісного росту рослин, високий рівень продуктивності на невеликій площі, акумулювання значної кількості теплової енергії з метою її повторного споживання, можливість точного планування збору урожаю, скорочення витрат на логістику, постійність планових обсягів виробництва, можливість відкриття власної справи по франшизі та інші.

Дані проведеного нами аналізу засвідчують тенденцію до погіршення динаміки отриманого чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «ГРІН ВЕЙВ

ОРГАНІК». Так, у даний показник зменшився із 5 млн. 590,9 тис. грн. у 2023 році до 2 млн. 563,2 тис. грн. у 2024 році., тобто на 3 млн. 027,7 тис. грн., або на 54,2%, що було викликано зменшенням обсягів виробництва у умовах війни, відключень світла, подорожчанням енергоресурсів та ін. Отриманий товариством фінансовий результат роботи був негативним, оскільки сума збитку у 2023 р. становила 10 млн. 862,6 тис. грн., а у 2024 році – скоротилася до 5 млн. 437,4 тис. грн., тобто на 5 млн. 425,2 тис. грн. Отже, не зважаючи на зменшення чистих збитків, досліджуване підприємство все-таки і надалі залишається фінансово нестійким, і це вимагає заходів із зростання ефективності діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК», підвищення суми доходів й оптимізації здійснених витрат.

З метою подальшої активізації інноваційного розвитку ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» пропонуємо втілити проект будівництва сучасної гідропонної теплиці в районі м. Задар (Хорватія). Цей проект спрямований на забезпечення вирощування продукції із застосуванням енергоефективних та екологічно безпечних технологій.

Ключовими факторами успіху ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК» у сфері реалізації проекту будівництва нової сучасної гідропонної теплиці за кордоном будуть виступати: наявність успішного практичного досвіду роботи на ринку, використання розробленої підприємством високо економічної технології вирощування рослин, можливість отримання гарантованих замовлень від ключових клієнтів, відсутність залежності від чинника сезонності вирощування продукції, висока якість продукції, мінімізація втрат продукції при її вирощуванні, можливість заморожування або перероблення продукції, розвиток тенденції широкого використання зелені на ринку продуктів здорового харчування.

Сума прогнозного чистого доходу від реалізації продукції, отриманого у 2027 р. товариством від внесеної нами пропозиції, складатиме 2 млн. 19,2 тис. грн., а сума річного чистого прибутку складатиме за цей період майже 207 тис. євро.

Рентабельність капітальних інвестицій складатиме 48,41%, рентабельність продукції - 11,71%, тобто ці показники знаходяться на прийнятному рівні. Чиста теперішня вартість проєкту буде рівна 576 тис. 233 євро, що перевищує нульове значення, а індекс прибутковості - 2,35 (більше 1), що є позитивним. Простий період окупності даного проєкту - 1 рік 5,2 міс., а дисконтований період окупності - 1 рік 10,3 міс. Отже, значення вище названих показників говорять про економічну доцільність впровадження проєкту вирощування зелені у пропонованій гідропонній теплиці.

Впровадження у цифрових інструментів створює передумови для підвищення гнучкості в діяльності ТОВ «ГРІН ВЕЙВ ОРГАНІК», активізації її інноваційності, ефективності й здатності до швидкого розвитку.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Кутас О. Основні поняття та принципи організації інноваційної діяльності підприємств. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fb4232cb-7c7c-46fd-9b11-00dbfb56b77a/content>
2. Крилов Д. Інноваційна діяльність підприємства: місія, завдання та особливості організації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 1(33). С.7-14.
3. Ткаченко П.В. Теоретичне підґрунтя інноваційної діяльності підприємств. *Підприємництво та інновації*. 2021. Вип. 19. С. 40-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2021_19_8
4. Чумак Л.Ф. Інноваційна діяльність підприємства в сучасних умовах. *Бізнес-Інформ*. 2012. № 12. С. 209-212.
5. Квасницька Р. С., Ардашкіна Н. С. Особливості інноваційної діяльності підприємств у сучасних умовах. URL: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_6_3/pdf/247-251.pdf
6. Лекційний курс із навчальної дисципліни «Інноваційна діяльність» для студентів освітнього рівня бакалавр усіх форм навчання спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / укладач Радинський С.В. Тернопіль, ТНТУ ім. І. Пулюя. 2022. 122 с.
7. Захаркін О. О. Інноваційна діяльність підприємства: теоретичний аспект. *Проблеми економіки*. 2013. № 4. С. 274-280.
8. Недбалюк О.П., Урбанович В.А. Планування інноваційної діяльності підприємств. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск №12. С. 310-314.
9. Гідропонні системи Raft: економічно ефективне рішення для вирощування. URL: <https://www.miilkiagrow.com/uk/raft-system-product/>
10. Ефективні системи затінення: покращений захист рослин. URL: <https://www.miilkiagrow.com/uk/shading-systems-product/>

11. Нестерчук Ю. О., Соколюк С. Ю. Ефективність інноваційної діяльності підприємств аграрно-промислового виробництва. *Вісник Одеського національного університету*. Сер.: Економіка. 2018. Т. 23. Вип. 5(70). С. 80–85.
12. Шведа Н., Гарматюк О., Кужда Т., Машлій Г., Юрик Н. Цифрова трансформація як імператив інноваційного розвитку бізнес-процесів в умовах воєнного стану (досвід України). *Економіка розвитку*. Вип.23(2). С. 69-79 URL.: <https://doi.org/10.57111/econ/2.2024.69>
- 13 Сороківська О., Машлій Г., Стефанів Р. Розвиток проектного менеджменту підприємств малого і середнього бізнесу через залучення грантових ресурсів. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2025. Вип. 2 (31). С. 30-45. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25soaogr.pdf>.
14. Галушак О., Галушак М., Машлій Г. Цифровізація в Україні: еволюційні перетворення. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 81. № 2. С. 155-163. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/41209>
15. Машлій Г.Б., Барчук С.І., Гарматюк О.О., Серединський В. Р. Оцінка прибутковості та прийняття оптимізаційних рішень на підприємстві / Світ наукових досліджень. Випуск 35: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 20-21 листопада 2024 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФОП Шпак В.Б. 2024. С. 41-43.
16. Мартиненко А.В., Перерва П.Г. Інноваційний процес як основа ефективної діяльності підприємства. *Теоретичні та практичні дослідження молодих науковців* : праці XIII Міжнародної науково-практичної конференції магістрантів та аспірантів (м. Харків, 19–22 листопада 2019 року). Харків, 2019. С. 350.
17. Гарматюк О. О., Кріль Ю. А. Вплив новітніх технологій на економіку / Збірник тез доповідей ІХ Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів „Актуальні задачі сучасних технологій“, 25-26 листопада 2020 року. Т. : ТНТУ, 2020. Том 2. С. 170–171.

18. Баюс Л.А., Машлій Г.Б. Інвестиційні механізми відновлення регіональної економіки в умовах війни та післявоєнного розвитку України // XII Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції». 06 листопада 2025 року. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». URL.: https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=4AIF2yUAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=4AIF2yUAAAAJ:2VqYfGB8ITEC
19. Машлій Г. Б., Стельмашук С. І., Мединська О. Я. Сучасні інноваційні напрями покращення використання ресурсів аграрних підприємств // Сто другі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 25-26 листопада 2025 р.) / редкол. : О. Патряк та ін. ГО «Наукова спільнота», WSZIA w Opolu. Львів : ФО-П Шпак В.Б. С. 8-9. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-5497/>
20. Маматова Л. Ш. Розвиток інноваційної діяльності України в міжнародному контексті. *Вісник Приазовського державного технічного університету*. Серія: економічні науки. 2018. № 36. С. 279–291.
21. Мазур В.В. Особливості використання цифрових технологій в аграрному секторі України. *Агросвіт*. 2025. №9. С. 109-117. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/6320>
22. Юрчук Н.П., Кіпоренко С.С. Особливості використання цифрових технологій в агробізнесі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. Випуск 3 (36). С. 109-116.
23. Полозова Т.В., Кривцун Д.Ю. Інноваційна діяльність підприємства та економічна сутність інноваційного процесу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. № 12. С. 108–113.

24. Abiri R., Rizan N., Balasundram S. K., Shahbazi A. B., Abdul-Hamid H. Application of digital technologies for ensuring agricultural productivity. *Heliyon*. 2023. Vol. 9. Issue 12. P. e22601. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e22601>
25. Маслак О.І., Гришко Н.Є., Маслак М.В., Пирогов Д.Л. Information analytical provision in formation of innovational projects portfolio of enterprises in the context of safety-oriented management. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 2(33). С. 205-214.
26. Shveda N., Garmatiuk O., Kuzhda T., Mashliy H., Yuryk N. Digital transformation as an imperative for innovative development of business processes under martial law (Ukrainian experience). *Economics of Development*. Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics. Том 23. Випуск 2, 2024. с. 69-79. URL.: <https://doi.org/10.57111/econ/2.2024.69>